SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 118, ЧИСЛО 20, П'ЯТНИЦЯ, 20 ТРАВНЯ 2011 РОКУ | 1893 | Vol. 118, No. 20, FRIDAY, MAY 20, 2011 | $1.00

І. Дем'янюка засудили у Німеччині на п'ять років ув'язнення

МЮНХЕН, Німеччина. — Суд у Мюнхені 12 травня, на 93-ій день процесу визнав Івана Дем'янюка винним у співучасті в убивстві десятків тисяч євреїв у таборі смерти „Собібор" під час Другої світової війни, засудивши його до п'яти років ув'язнення. Судді визнали доведеною його причетність до масового знищення євреїв у нацистському концтаборі смерти „Собібор".

Як наголосив головуючий на процесі суддя Ральф Альт, доведено, що підсудний між 27 березням і серединою вересня 1943 року служив охоронцем у концентраційному таборі „Собібор" в окупованій нацистами Польщі, після полону, і таким чином був причетний до вбивства щонайменше 28 тис. в'язнів. Суд також відкинув вимогу адвокатів про те, що має бути подано більше доказів на процесі, який тривав майже півтора року.

Цей процес вважався історичним, оскільки вперше перед німецьким судом постав так званий „травник" – східній європеєць, якого есесівці змусили служити охоронцем у концтаборі.

Підсудний був частиною машини знищення, сказав головуючий суддя. Кожен з „травників" знав, „що він є частиною цього налагодженого апарату".

Не було доказів, що І. Дем'янюк вчинив конкретний злочин. Оскарження базувалося на такій теорії: якщо І. Дем'янюк був у „Собіборі", то він був причетним до вбивств – це вперше в німецькому суді було використано такий юридичний аргумент. Не було живих свідків, які б підтвердили, що бачили І. Дем'янюка в таборі.

91-річний І. Дем'янюк оголошення вироку зустрів мовчки, не виявляючи жодної реакції, сидячи в інвалідному візку. У день оголошення вироку І. Дем'янюк відмовився й від заключного слова.

І. Дем'янюк заперечує звинувачення та будь-яку свою причетність до Голокосту. На суді він заявив, що його взяли на службу до Радянської армії у 1941 році.

(Закінчення на стор. 3)

Лікарі можуть не врятувати ув'язненого Юрія Луценка

КИЇВ. – Біля будівлі комітетів Верховної Ради України 17 травня відбулась акція протесту проти згортання демократії в Україні, посягання на права людини та переслідування представників опозиції з політичних мотивів. Учасники акції тримали гасла на підтримку колишнього міністра внутрішніх справ України, провідника „Народної самооборони" Юрія Луценка, який був затриманий 26 грудня 2010 року і перебуває у Лук'янівській в'язниці. *Фото: УНІАН*

КИЇВ. — Лікарі просять колишнього міністра внутрішніх справ Юрія Луценка припинити голодування. Про це заявила його дружина Ірина Луценко після відвідання в'язня у лікарні 16 травня.

„Стан мого чоловіка критичний. Про це говорять самі лікарі.

(Закінчення на стор. 3)

Відкрито таблицю в пам'ять жертв концентраційного табору Равенсбрюк

Промовляє колишній в'язень концтабору Равенсбрюк Ліда Марцюк від Світової ліґи українських політв'язнів.

БЕРЛІН. – 17 квітня з нагоди міжнародного відзначення 66-ої річниці звільнення в'язнів нацистського концтабору Равенсбрюк урочисто відкрито меморіяльну таблицю українським жінкам – в'язням цього концтабору.

Світова Ліґа українських політв'язнів вже довший час дбає про встановлення пам'ятних знаків в усіх нацистських концтаборах, де були ув'язнені та гинули українці. Вже в кількох з них встановлено пропам'ятні дошки. Йде мова також про створення української експозиції на території колишніх концтаборів. Жіночий концтабір в Равенсбрюк, у 90 кілометрах на північ від Берліну, служив місцем ув'язнення великої кількости українок. За різними підрахунками, у концтаборі було 6,000-8,000 українок на загальне число 145 тис. ув'язнених. Точного числа та імен в'язнів не можна встановити, тому що таборова адміністрація знищила усі тюремні документи, виписані після 1941 року.

Серед ув'язнених були членкині Організації Українських Націоналістів, що в час війни продовжувала діяти підпільно в Україні і Німеччині. Серед тих, що згодом стали відомими діячками громадського життя на еміґрації, були Дарія Гнатківська-Лебедь, яка була ув'язнена разом з маленькою донечкою Зоєю, наймолодшим в'язнем Равенсбрюку.

Були в таборі Ольга Фроляк-Еліяшевська, Ольга Вітик-Войтович, яка таємно в час ув'язнення створила серію малих картин, на яких зображені жахи концтабірного життя, Віра Франко (внучка Івана Франка), Іванна Григорців-Голіната, Ліда Укарма-Марцюк, Теодора Різник-Цебрій, Теодора Гайвас, Марія Ткаченко, Анна Дума-Шевчук та ряд інших. У ґестапівській катівні в Берліні, до якої привозили арештованих членів ОУН в Німеччині, жорстоко замучено на смерть зв'язкову Галину Столяр.

Меморіяльна таблиця з присвятою потерпілим українкам виписана українською, німецькою та англійською мовами. Її прикріплено до муру, що колись огороджував головну частину табору Равенсбрюк.

Виготовленням дошки була зайнята Комісія у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій при Кабінеті міністрів України. Радник Посольства України в Німеччині Юрій Никитюк брав участь у здійсненні цього проєкту .

Відкриття таблиці відбулося в присутності 200 осіб – керівників місцевого уряду, членів парляменту Бранденбурґзького краю, представників німецьких засобів масової інформації, дипломатів, української громади, делеґації колишніх в'язнів з України та представників Світової ліґи українських політичних в'язнів, від якої виступила 91-літня Ліда Укарма-Марцюк, яка вже багато років приїздить з Мюнхену (останнім часом – з донькою Оксаною) на міжнародні відзначення річниць звільнення в'язнів концтабору.

Від Посольства України в Німеччині виступив радник Микола Балтаж.

Богдан Качор,
голова Світової ліґи українських політичних в'язнів,
Ігор Мірчук,
секретар

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Міліція – головний порушник прав людини в Україні

ЛОНДОН. — „Міжнародна амнестія" скритикувала багато країн за порушення прав людини. Відповідно до звіту „Міжнародної амнестії", у 2010 році правозахисникам та правозахисним громадським організаціям стало важче працювати. На них здійснюють фізичні напади та чинять перешкоди в судах. Опублікований 13 травня звіт міжнародної правозахисної організації „Міжнародна амнестія" називає правоохоронні органи серед основних порушників прав людини в Україні. Серед правопорушень, що здійснюються в Україні, названо катування в тюрмах, відмову в наданні медичної допомоги ув'язненим, погрози з боку міліції на адресу біженців, затримання та побиття мирних демонстрантів. В'язні не мають доступу до медичних послуг. У звіті також йдеться про те, що в Україні для тиску на правозахисників використовується примусове психіятричне обстеження. Так, 29 жовтня 2010 року Вінницький суд видав розпорядження про примусове психіятричне обстеження профспілкового активіста Андрія Бондаренка. У листопаді, після оскарження, це рішення залишилось в силі. А. Бондаренко ніколи не страждав на психічні захворювання й пройшов три психіятричні експертизи, які підтвердили, що він психічно здоровий, остання з них відбулася у жовтні. „Шукачам притулку в Україні, як і раніше, загрожують безпідставні затримання, расизм та здирства з боку працівників міліції", – зазначають міжнародні правозахисники. До звіту також внесено інформацію про побиття найнятими Харківською міською радою охоронцями мирних демонстрантів, які протестували проти незаконного вирубування дерев у Харкові. *(„Голос Америки")*

У Донецьку вимагали заборони Компартії

ДОНЕЦЬК. — У Донецьку жертви сталінських репресій вимагали заборонити Комуністичну партію України. У вічу пам'яті жертв репресій 1930-1940-их років 13 травня взяли участь керівники обласної та міської влад, а також кілька сотень місцевих жителів та родичів тих, хто постраждав від сталінських репресій. Учасники віча у Донецьку вимагали заборони КПУ. За оцінками істориків, на цьому кладовищі до і після війни розстріляли понад 70 тис. осіб, у тому числі – поранених червоноармійців і учнів фабрично-заводського училища. Їхні тіла скидали просто до викопаних ям. Учасники віча пам'яті тримали в руках квіти, свічки та плякати з гаслами, серед яких – „Злочинну червону систему судити! КПУ заборонити!", „Кати українського народу: Петро I, Катерина II, Ленін, Сталін, Гітлер", „КПСС (КПУ) за злочини судити міжнародним процесом Нюрнберґ-2". „Сьогодні важливо очиститися від символів комунізму, який знищив мільйони людей, – заявила заступник голови обласного осередку всеукраїнського товариства „Просвіта" Марія Олійник. – Комуністичні символи є символами вбивства, збереження яких є наругою над розстріляними і закатованими. І цю роботу, нарешті, треба почати і в нас, на Донеччині. Треба демонтувати пам'ятники комуністичному режимові, організаторам політичних репресій, перейменувати топографічні назви, які названі іменами комуністичних катів. Треба представникам нашої влади перестати виступати охоронцями і часто – спадкоємцями комуністичних символів". Серед присутніх на вічу була також група молодих людей з георгіївськими стрічками. Після завершення Панахиди вони поклали до меморіялу вінок зі стрічкою „Слава совєтскім офіцерам". Щороку в Україні 18 травня відзначають День пам'яті жертв політичних репресій. У Донецьку траурні заходи на Рутченковому полі на офіційному рівні, з участю влади, відбуваються з 2004 року. Цього дня, як помітили журналісти, заступники губернатора області та посадника міста вперше на такому заході виступали українською мовою. (*Бі-Бі-Сі)*

У Чехії вважають, що Україна мстить за Б. Данилишина

ПРАГА, Чехія. — Україна вислала 13 травня з своєї території двох співробітників посольства Чехії за військове шпигунство – аташе з питань оборони полковника Зденека Кубічека та військового аташе Посольства Чеської Республіки в Україні майора Петру Новотну. Міністер закордонних справ Чехії Карел Шварценберґ 13 травня прокоментував новину: „Існує підозра, що мова йде не про шпигунство, але про відповідь за надання притулку екс-міністрові економіки України Богданові Данилишинові". У свою чергу, директор департаменту інформаційної політики Міністерства закордонних справ України Олег Волошин спростував зв'язок між відісланням чеських дипломатів і наданням Прагою політичного притулку екс-міністрові. Український дипломат сказав, що Київ і далі буде рішучим чином відстоювати свої національні інтереси в сфері безпеки. Чехія вирішила вислати з країни співробітника Посольства України, який є військовим аташе. Про це О. Волошин повідомив 17 травня. „Нам не було сказано, що нашого аташе в чомусь звинувачують. Було чітко сказано, що це крок у відповідь на висилку чеських дипломатів із України", – сказав О. Волошин. *(„Українська правда")*

В. Янукович вирішив звільнити І. Ємця з посади голови МОЗ

МИКОЛАЇВ. — Президент України Віктор Янукович указом від 17 травня звільнив Іллю Ємця з посади Міністра охорони здоров'я (МОЗ). Своє рішення він пояснив 17 травня в Миколаєві. За словами глави держави, він мав тривалу розмову з І. Ємцем. „Він чудовий фахівець, очолював один з найсучасніших центрів кардіохірургії. Це було головною мотивацією запрошення його на цю високу посаду – міністра. Але йому не вдалося налагодити працю міністерства належним чином – щоб МОЗ почало ефективно працювати, щоб почали здійснюватися реформи, які вкрай необхідні", – констатував В. Янукович. Внаслідок такої неефективної роботи, заявив Президент, страждають люди. 12 травня В. Янукович розкритикував роботу І. Ємця в сфері реформування системи охорони здоров'я. Після цього в засобах масової інформації з'явилася вістка про те, що міністер написав заяву про відставку. *(Радіо „Свобода")*

Б. Тарасюка переобрали ще на два роки

КИЇВ. — Народного депутата Бориса Тарасюка обрано головою Народного Руху України (НРУ) на новий дворічний термін. Як повідомила прес-служба НРУ, за відповідне рішення 14 травня проголосувало 529 делеґатів XX з'їзду партії. Проти кандидатури Б. Тарасюка виступило два делеґати, утрималося – 10. Загалом у зборах взяли участь 574 делеґати з 600 обраних. *(„Українська правда")*

Російський консул порушив міжнародну конвенцію

ЛЬВІВ. — Генеральний консул Росії у Львові Олег Астахов порушив вимоги Віденської конвенції про консульські зносини. Про це 12 травня заявила голова фракції Всеукраїнського об'єднання (ВО) „Свобода" у Львівській обласній раді Ірина Сех на засіданні президії позачергового скликання сесії. Як зазначається, ця конвенція забороняє посадовим особам консульств втручатись у внутрішні справи країни перебування. „Є підстави вважати, що дії Генерального консула Росії у Львові 9 травня були незаконними", – зазначила І. Сех. „В офіційній програмі урочистостей „з нагоди відзначення 66-ої річниці перемоги у Другій світовій війні в Европі", які організовувала Львівська обласна державна адміністрація, не було передбачено участи представників Генерального консульства Росії", – наголосила вона. „На Пагорбі слави він перебував не там, де всі офіційні особи, представники влади, а поруч з молодиками з георгіївськими стрічками і, думаю, не випадково одночасно з'явився священик Московського патріярхату", – сказала І. Сех. Генеральний консул Росії О. Астахов „грубо порушив" вимоги Віденської конвенції про консульські зносини, сказала І. Сех. Депутат запропонувала звернутися щодо цієї ситуації до Президента Віктора Януковича та міністра закордонних справ Костянтина Грищенка. 9 травня у російського дипломата по дорозі на Пагорб слави у Львові відібрали і розтоптали вінок, який Генеральний консул Росії у Львові О. Астахов мав намір покласти на військовому кладовищі. („*Українська правда")*

У Києві презентували працю „Геноциди Сталіна"

КИЇВ. — Праця всесвітньо відомого історика, професора Стенфордського університету Нормана Наймарка „Геноциди Сталіна" вийшла українською мовою. Він визначає сталінські масові вбивства, як геноцид, адже правління диктатора призвело до загибелі мільйонів невинних людей. Автор аналізує конкретні епізоди страти людей у 1930-их роках. Йдеться про розкуркулення, Голодомор в Україні, нищівні кампанії проти неросійських народів, а також про Великий терор 1937-1938 років. Н. Наймарк проводить паралелі між злочинами Йосифа Сталіна та Адольфа Гітлера. Автор приїхав до Києва, щоб особисто представити книжку, видану Києво-Могилянською академією. Н. Наймарк сказав: „За останні 15 років в Україні та Росії було опубліковано багато архівних матеріялів про злочини Й. Сталіна. Коли я вивчив ці документи, для мене стало очевидним – йдеться саме про геноцид. Коли я говорив про це з іншими науковцями, я наштовхнувся на значний опір з їхнього боку. І тоді я усвідомив – настав час написати про те, що злочини Й. Сталіна є геноцидом". *(„5-канал")*

У Львові відкрили нову будівлю Генконсульства Польщі

ЛЬВІВ. — 16 травня у Львові відкрили нову будівлю Генерального консульства Республіки Польща. Урочисте відкриття будівлі відбулось з участю міністра закордонних справ України Костянтина Грищенка, міністра закордонних справ Польщі Радослава Сікорського, Генерального консула Польщі у Львові Ґжеґожа Опалінського. Будівництво нового приміщення Генконсульства Польщі почалось у 2007 році. Тепер консульство матиме загалом 30 вікон для обслуговування громадян з візових питань: сім у старій будівлі і 23 – у новій. У новій будівлі консульства працює 105 співробітників, а також є місце для перебування 30 дипломатів. *(„ЗІК")*

Поезію Ю. Покальчука відтепер можна не лише читати, а й слухати

КИЇВ. — У Києві презентували першу авдіозбірку віршів Юрія Покальчука. Поетичні шедеври цього автора читають відомі українські літератори. Серед них – Іван Малкович, Сергій Жадан, Олександер Ірванець, Сашко Лірник та Лесь Подерв'янський. Усього на платівці – три десятки віршів поета. 1000 дисків плянують розповсюдити на четвертому літературно-мистецькому фестивалі „Київська барикада", який розпочався 16 травня та триватиме до 21 травня. Концерт фестивалю з участю музичних гуртів відбудеться 20 травня на Софіївській площі з прямою трансляцією на „5 каналі". *(„5-канал")*

У Тернополі спалили червоний прапор

ТЕРНОПІЛЬ. – З місцевого бюра Комуністичної партії України 9 травня невстановлені на той час особи зірвали червоний прапор, який згодом спалили в міському Парку слави. За даними міліції, найактивніше діяв 21-річний житель обласного центру Віктор Козорог, якого затримано як підозрюваного у вчиненні злочину. Ці події викликали великий розголос. 16 травня представники Всеукраїнського об'єднання „Свобода" пікетували у Тернополі міліцію, вимагаючи звільнити затриманого В. Козорога, якого правоохоронці звинувачують у зриві червоного прапора. *(УНІАН)*

Івана Дем'янюка...

(Закінчення зі стор. 1)

Згодом він потрапив у німецький полон.

Під час процесу суд не керувався моральними чи політичними міркуваннями, зауважив суддя Р. Альт і додав, що на лаві підсудних сидів не народ, а одна людина. Судовий вирок виявився трохи м'якшим, ніж вимагала прокуратура – І. Дем'янюка засудили не до шести, а до п'яти років тюрми.

Адвокат підсудного Ульріх Буш від самого початку вимагав виправдання для свого клієнта. Ще до оголошення вироку він критикував процес. „У будь-якому разі ця людина вже зазнала сильного покарання і при цьому без законної підстави. Це юридичний скандал", – сказав У. Буш.

Адвокати І. Дем'янюка заявили, що оскаржуватимуть вирок. Суддя заявив, що „суд переконаний, що підсудний… служив охоронцем у таборі „Собібор" з 27 березня до середини вересня 1943 року. Як охоронець, він взяв участь у вбивстві щонайменше 28 тис. людей".

„Судовий процес ніколи не був виправданим. І. Дем'янюк – лише офірний цап для німців. Він має заплатити за помилки, які вони зробили в минулому, а це не є справедливістю", – заявив – У. Буш.

Корніліюс Нестлер, адвокат родин жертв „Собібору", сказав, що немає сумнівів у доказах проти І. Дем'янюка. „Він був частиною вбивчої машини, і він – співучасник убивств. Немає жодних сумнівів щодо доказів, і родичі вважають, що необхідно, аби всі, хто брали участь у вбивствах їхніх родин, постали перед відповідальністю до кінця їхнього життя".

Судовий процес проти І. Дем'янюка почався в Мюнхені 30 листопада 2009 року, після того, як у травні того ж року влада США депортувала його до Німеччини.

Родичі жертв „Собібору" були задоволені вироком, хоча для декого з них сам процес був головною метою. Вони хотіли, аби суд в німецькому місті, де було засновано нацистську партію, вислухав подробиці про механізм масових убивств у таборах смерти.

Прокуратура базувала свої звинувачення на посвідченні, згідно з яким І. Дем'янюк був між охоронцями, вишколеними у таборі „Травники", котрі пізніше працювали в таборах смерти.

Адвокати підсудного твердили, що посвідчення було підробкою КҐБ. Але фахівці на процесі визнали посвідчення справжнім.

У таборі „Собібор" в окупованій Польщі 1943 року було вбито 27,900 євреїв. А загалом в „Собіборі" було вбито 250 тис. осіб.

Адвокат вимагав виправдати І. Дем'янюка, який увесь процес просидів в кутку залі в інвалідному візку в темних окулярах або лежав у ліжку і ніяк не реаґував на те, що відбувалося в залі суду.

І. Дем'янюк, який народився в Україні, 1951 року виїхав до США, де працював на автомобільному заводі в Клівленді, штат Огайо. Він отримав американське громадянство, якого йому згодом позбавили.

І. Дем'янюк провів вісім років під вартою в Ізраїлі у 1980-их роках.

20 років тому його було засуджено до смерти в Ізраїлі, але той вирок було скасовано після того, як з'явилися нові докази, які підтвердили причетність іншої людини до злочинів охоронця в таборі смерти Треблінка, знаного як „Іван Грозний".

Попри засудження до тюремного ув'язнення, І. Дем'янюка поки що не садовлять за ґрати. Він чекатиме на волі набуття чинности вироку. Його адвокати вже оскаржили вирок.

Очікують, що поки наступна інстанція ухвалить відповідне рішення, мине ще рік, а то й більше. Але й після цього доведеться ще перевірити, чи в стані засуджений відбути покарання.

Як повідомляють, ніч на 13 травня І. Дем'янюк мав провести ще в слідчому ізоляторі, після цього офіційна сторона, ймовірно, підшукає для нього притулок для людей старшого віку. *(Бі-Бі-Сі, Радіо „Свобода", „Кореспондент")*

Українці можуть відвідувати Македонію до 31 жовтня без віз

КИЇВ. — Македонія запровадила безвізовий режим для короткотермінових поїздок громадян України на період з 10 травня по 31 жовтня цього року. Як повідомив речник Міністерства закордонних справ (МЗС) України Олександер Дикусаров, таким чином українці до 31 жовтня не повинні оформляти візу для в'їзду до Македонії для короткотермінового перебування.

Водночас О. Дикусаров звернув увагу на те, що македонське законодавство містить вимоги щодо наявности в чужоземців, які в'їжджають до республіки, полісу медичного страхування та необхідної для перебування в країні грошової суми з розрахунку 50 евро на день.

„Громадяни України, які здійснюють поїздку до Македонії наземним транспортом, мають потурбуватися про оформлення багаторазових віз для транзитного перетину території Румунії, Болгарії або інших держав", – сказав речник МЗС. *(Радіо „Свобода")*

Лікарі можуть...

(Закінчення зі стор. 1)

Постійне підвищення температури, збільшення ацетону в організмі – починаються незворотні процеси", – повідомила вона.

І. Луценко також підкреслила, що лікарі „катеґорично просять мене вмовити чоловіка припинити голодування, інакше вони не зможуть врятувати його".

Дружина екс-міністра має намір передати йому всі листи та звернення, які надійшли на його адресу, з проханням припинити голодування. До Ю. Луценка з проханням припинити оголошене ним голодування вже звернулися Патріярх Філарет, Кардинал Любомир Гузар, Юлія Тимошенко, діячі культури та звичайні українці. *(„Газета по-українськи")*

У США сповіщатимуть населення про надзвичайні ситуації через мобільний телефон

ВАШІНҐТОН. — У США вводиться нова система оповіщення населення в надзвичайних ситуаціях, яка повідомляє громадян про небезпеку за допомогою повідомлень на мобільні телефони.

За словами посадника Ню-Йорку Майкла Блумберґа, система здатна оперативно надати громадянам інформацію, що попереджає про безпосередню загрозу в районі їхнього проживання та інші надзвичайні ситуації.

Система під назвою „Персональна мережа оповіщення" зможе функціонувати навіть під час переобтяжености мереж мобільного зв'язку. До кінця року її введуть в експлуатацію у Ню-Йорку і Вашінґтоні, а протягом кількох років плянують поширити на всю країну. *(„Кореспондент")*

Найстарішому українцеві виповнилося 111 років

ТЕРНОПІЛЬ. — 12 травня найстарішому жителю України Петрові Лизанові виповнилося 111 років.

У прес-службі Книги рекордів України повідомили, що найближчим часом житель Тернопільської области отримає диплом рекордсмена.

„Важко повірити, але Петро Лизан ще допомагає рідним у господарстві, любить читати і завжди радий гостям", – зазначають у прес-службі.

П. Лизан народився 12 травня 1900 року. Від чотирьох дітей він дочекався 10 онуків, 25 правнуків й одного праправнука.

„У дідуся до цього часу немає жодних проблем зі здоров'ям: ні з тиском, ні з серцем, і голова в нього не болить. Ми набагато молодші, а вже цілий букет хвороб маємо, а дідусь ні на що не скаржиться, крім болю в ногах", – каже внучка Марія Кушнір.

Нагадаємо, що на 1 січня 2009 року вік 1,425 українців перевищував 100 років, в тому числі 287 чоловіків і 1,138 жінок. У грудні 2007 року на 117-му році життя помер житель Львівської области Григорій Нестор, який на той час був найстаршою людиною плянети. *(„Кореспондент")*

На конкурсі Евробачення-2011 українка посіла четверте місце

Учасники конкурсу (зліва): представниця Австрії Надін Бейлер, Ельдар Касимов і Нігяр Джамаль з Азербайджану, Оксана Грицай (Міка Нютон) в Києві 24 квітня. *Фото: Euromedia Company-УНІАН*

ДЮСЕЛЬДОРФ, Німеччина. – У фіналі конкурсу Евробачення-2011, що завершився 14 травня, брали участь 25 представників країн-учасниць конкурсу, з яких найкращі обрані в результаті глядацького голосування і вердикту членів професійного журі в кожній з 42 европейських країн.

На першому місці – дует Ельдар Касимов і Нігяр Джамал з Азербайджану, які набрали 221 точку. На другому і третьому місцях – Рафаель Гуалаці (Італія, 189 точок) і Ерік Сааде (Швеція, 185 точок), за яких відчайдушно боролися прихильники до останньої секунди.

У ч. 19 „Свобода" закликала закордонних глядачів голосувати за співачку з України Оксану Грицай з Бурштина, Івано-Франківська область (сценічне псевдо Міка Нютон), оскільки телеглядачі з України не мали права голосувати за неї. У вислідї українка посіла четверте місце – 159 точок. Українській виконавиці поставили найвищу оцінку глядачі з Вірменії, Словаччини й Азербайджану. 19 країн не включили її до списку 10 вподобаних.

З свого боку українські глядачі віддали 12 точок грузинському рок-гуртові (дев'яте місце), 10 – переможцям-азербайджанцям і вісім – Олексієві Воробйову з Росії (16-те місце).

Л. Хм.

АМЕРИКА І СВІТ

Історична візита британської королеви Єлисавети

ДУБЛІН, Ірляндія. — 17 травня Королева Британії Єлисавета II розпочала першу за 100 років королівську візиту до Ірляндії. Британські монархи не відвідували Ірляндію відтоді, як країна здобула незалежність. Король Джордж V, дід Єлисавети, був останнім монархом, який відвідав країну у 1911 році, коли Ірляндія була ще частиною Об'єднаного Королівства. Чотириденну візиту Єлисавети II називають новим етапом взаємин між обома країнами. Напередодні історичної подорожі була проведена надзвичайна акція з безпеки у столиці Ірляндії Дубліні, а також розслідування щодо загрози вибуху у Лондоні, який могли зініціювати ірляндські дисиденти. Ірляндська поліція заявила, що під час чотириденної королівської візити у заходах безпеки задіяно близько 4,000 осіб. Королева Єлисавета приїхала на запрошення Президента Ірляндії Мері МакАліс, яка офіційно привітала монарха у себе в резиденції „Phoenix Park". Королева має намір відвідати дублінський „Trinity College", Національний військовий меморіял в Айлендбріджі, присвячений ірландцям, які загинули у різних війнах. Також Єлисавета II плянує відвідати стадіон „Croke Park" – те місце, де у 1920 році під час Ірляндської війни за незалежність британські війська стріляли у натовп під час футбольного матчу, вбивши 14 глядачів і гравців. Також королева має виголосити промову під час урочистого державного обіду у Дублінському замку. Президент Ірляндії М. МакАліс назвала історичну візиту королеви надзвичайним моментом в ірляндській історії та ознакою успіху мирного процесу, яким покінчено з насиллям у Північній Ірляндії, а колишній прем'єр-міністер Британії Джон Мейджор, сказав, що візита королеви – це як „завірення печаткою" у взаєминах між Об'єднаним Королівством та Ірляндією. *(Бі-Бі-Сі)*

США досягли межі на позичання грошей

ВАШІНҐТОН. — Уряд США вичерпав межу на позичання грошей. І якщо законодавці найближчим часом не підвищать цю межу, США не матимуть іншого виходу, як оголосити дефолт. Але на відміну від пересічних американців, яким просто закриють кредитні картки, якщо вони перевищать допустиму норму, уряд США все ж має певне поле для маневру. Конґрес має 11 тижнів, щоб досягти компромісу і проголосувати за підвищення цієї межі. Крім того, секретар Департаменту фінансів США Тимоті Ґайтнер 16 травня заявив, що дасть навіть більше часу законодавцям, аби дійти згоди. Уряд може тимчасово припинити перераховувати гроші у два пенсійні фонди державних службовців. Це дозволить йому деякий час працювати у звичному режимі і уникнути потенційної катастрофи. Серед таких серйозних заходів – отримання багатомільярдної позички від спеціяльних урядових фондів. Так чи інакше, до 2 серпня Конґрес мусить прийняти рішення, з яких грошей фінансувати урядові витрати, або ж на країну чекатиме дефолт. Головним посередником у переговорному процесі між демократами і республіканцями виступив віце-президент Джо Байден. Республіканці кажуть, що погодяться підняти межу позичання лише тоді, якщо уряд США погодиться на масові зменшення держаних видатків. Речник палати представників Джон Бейнер не вірить, що Барак Обама всерйоз сприймає нинішній дефіцит. Тим часом Білий Дім уже заявив, що має плян, згідно з яким у найближчі 10 років можна буде зменшити державний дефіцит на 4 трлн. дол. Президент Б. Обама переконує конґресменів, що зараз не час гратися у політику. *(„Голос Америки")*

Б. Данилишин очолив українську організацію за кордоном

ПРАГА, Чехія. — 12 травня в Празі розпочала працю нова міжнародна громадська організація „Українська европейська перспектива". Одним з її керівників став колишній міністер економіки України Богдан Данилишин, який на початку січня цього року отримав політичний притулок у Чеській Республіці. Він сказав Радіо „Свобода", що триває „вибір першочерговостей: або Україна орієнтуватиметься на европейські цінності розвитку, або на ті першочерговості, які визначає зараз Росія, які фактично ведуть нас назад до тієї ситуації, в якій ми жили ще до 1990-их років". *(Радіо „Свобода")*

„Аль-Кайда" обрала тимчасового провідника

ЛОНДОН. — За даними засобів масової інформації, оприлюдненими 18 травня, „Аль-Кайда" обрала єгиптянина Саїфа аль-Аделя своїм тимчасовим провідником. Організація залишалася без очільника, відколи її засновника Осаму бен Ладена вбили під час акції США в Пакистані 2 травня. С. аль-Адель – колишній полковник єгипетських військ спеціяльного призначення, відомий також як Мухамад Ібрагім Макаві, вів боротьбу в Афганістані в 1980-их роках. У 2001 році він втік до Ірану, де, за деякими даними, провів дев'ять років під домашнім арештом перед тим, як минулого року поїхати до Пакистану та приєднатися до акцій „Аль-Кайди". США звинувачували С. аль-Аделя в причетності до вибухів американського посольства в Африці в 1998 році. *(Радіо „Свобода")*

Г. Мубарак віддав державі усі свої гроші і майно

КАЇР, Єгипет. — Усі свої гроші та майно віддав державі колишній президент Єгипту Госні Мубарак. Про підписання відповідного документу екс-президентом повідомили 18 травня тамтешні засоби масової інформації. Г. Мубарак висловив сподівання, що цей крок допоможе йому вийти на волю. Зараз він перебуває під арештом в одній з лікарень Шарм-ель-Шейха. Місяць тому колишній провідник Єгипту переніс серцеву хворобу. Правоохоронці звинувачують його в корупції. 17 травня дружину Г. Мубарака Сузан звільнили з-під варти, після того як вона передала свої фінансові активи державі. Всього на її рахунках було 4 млн. дол. *(„5-канал")*

Керівника МВФ залишили за ґратами

НЮ-ЙОРК. —Суд у Ню-Йорку залишив під вартою голову Міжнародного валютного фонду (МВФ) Домініка Стравс-Кана за звинуваченнями у сексуальних домаганнях, відмовивши йому у звільненні під заставу. Суддя заявила, що існує реальна загроза, що 62-річний Д. Стравс-Кан може нелеґально залишити країну. Його заарештували 14 травня після того, як він намагався вилетіти до Франції. Згодом його звинуватили у тому, що він хотів зґвалтувати покоївку у готелі у Ню-Йорку. Д. Стравс-Кан заперечує звинувачення, а його адвокати впевняють, що у їхнього підзахисного є алібі – він поїхав з готелю за пів години до того, як, начебто, напав на покоївку, і під час цього нападу насправді обідав з донькою, перед тим, як виїхати на летовище. Захисники керівника МВФ також мають намір довести, що покоївка мала матеріяльну зацікавленість у тому, аби висунути звинувачення проти керівника МВФ. Тим часом французька письменниця Трістан Банон збирається подати в суд на голову МВФ Д. Стравс-Кана за сексуальні домагання, які сталися 10 років тому. Крім того, посилюється тиск, аби він пішов у відставку з посади голови МВФ. *(Бі-Бі-Сі)*

У Пакистані вбито савдійського дипломата

КАРАЧІ, Пакистан. — Невідомі на мотоциклях 16 травня обстріляли авто дипломата, коли той їхав на роботу. Убитий Гасан аль-Хатані працював у відділі безпеки консульства Савдійської Арабії в Карачі. Пакистанський „Талібан" уже відхрестився від вбивства, яке продовжило серію атак проти савдійських дипломатів. Минулого тижня невідомі кинули ґранати в будівлю консульства. Тоді, на щастя, ніхто не постраждав. Пакистанська поліція підозрює, що вбивство може бути наслідком внутрішньоіслямського насильства між сунітами та шиїтами. Триває розслідування. *(„Голос Америки")*

Посланець США на Близькому Сході Дж. Мічел іде у відставку

ВАШІНҐТОН. — Посланець Президента США Барака Обами на Близькому Сході Джордж Мічел іде з посади. Б. Обама офіційно повідомив про це 13 травня на своїй веб-сторінці. Колишній сенатор Дж. Мічел займав посаду від початку президентства Б. Обами у січні 2009 року. Він активно подорожував Близьким Сходом, намагаючись активізувати мирний процес. Раніше 77-річний дипломат відіграв значну ролю у мирному процесі в Північній Ірляндії. Функцію Дж. Мічела тимчасово виконуватиме його заступник Дейвид Ґейл. Повідомлення про відставку пролунало на фоні очевидного застою в Близькосхідньому мирному процесі. Офіційна дата закінчення урядування Дж. Мічела на посаді посланця Президента Б. Обами на Близькому Сході – 20 травня, того ж дня Президент Б. Обама виступить з промовою щодо політики США на Близькому Сході та зустрінеться з прем'єр-міністром Ізраїлю Беніяміном Нетанягу у Білому Домі. *(„Голос Америки")*

Б. Обама хоче реформи іміґраційної системи

ВАШІНҐТОН. — Президент Барак Обама 11 травня промовляв у містечку Ель-Пасо, штат Тексас, неподалік кордону з Мехіко, та закликав до маштабних реформ в американській іміґраційній політиці. Б. Обама сказав, що підтримує леґалізацію нелеґальних міґрантів, а також покарання для роботодавців, які наймають нелеґальних працівників. Згідно з підрахунками, у США живуть 11 млн. нелеґальних іміґрантів, переважна більшість з них з Латинської Америки. Водночас Б. Обама сказав, що пішов на поступки деяким конґресменам, зміцнивши заходи безпеки на кордонах та збільшивши кількість депортованих. Спільними силами ми повинні провести реформу, яка б відображала наші цінності як нації верховенства права, так і нації іміґрантів. Він закликав Конґрес провести такі реформи в іміґраційній системі, які б дозволяли кваліфікованим та мотивованим іміґрантам ставати частиною американського суспільства та брати активну участь у суспільному житті, поклавши край тіньовій економіці, яка шукає нелеґальних іміґрантів з низькою платнею. Іміграційна реформа є надзвичайно важливим питанням серед латиноамериканських виборців, які переважно голосують за демократів і саме їх підтримка може стати вирішальною у 2012 році для переобрання Б. Обами на ще один термін. *(Бі-Бі-Сі)*

Д. Медведєв відмовився оголосити рішення про участь у президентських виборах

МОСКВА. — Президент Росії Дмитро Медведєв 18 травня заявив, що новини про рішення кандидувати на президентський пост у 2012 році „чекати залишилося не так довго". „Такого роду рішення повинні робитися саме в той момент, коли вже дозріли для цього всі передумови, коли це буде мати остаточний політичний ефект", – сказав він. Раніше, в кінці квітня, прем'єр-міністер Росії Володимир Путін пообіцяв журналістам, що їм сподобається те, яке рішення буде прийнято щодо висунення кандидата в президенти Росії на майбутніх виборах 2012 року. При цьому понад третини росіян висловилися за висунення і В. Путіна, і Д. Медведєва. *(„Кореспондент")*

Опра Вінфрі закриває свою телепрограму

ЧИКАҐО. — Телеведуча Опра Вінфрі закриває свою телепрограму. Останній випуск транслюватимуть 26 травня у 145 країнах світу. На телепрограму, яка виходила 25 років поспіль, щодня дивилися понад 70 млн. осіб. За таку шалену популярність журнал „Форбс" неодноразово коронував телеведучу як найвпливовішу, найуспішнішу та найбагатшу жінку світу. *(„5-канал")*

НА ТЕМИ ДНЯ

Навіщо Україні вивішувати прапори „країни людожерів“?

На справжній суспільно-політичний подвиг спромігся київський телеканал „1+1“, який показав історико-публіцистичний фільм „Радянська історія“ („The Soviet Story“). Фільм, який гостро критикує та викриває радянський комуністичний тоталітаризм і показує його глибоку сутнісну спорідненість з нацизмом і фашизмом.

Дивно, як тільки „група 233“, що проголосувала у Верховній Раді за вивішування на адміністративних будівлях червоних більшовицьких прапорів і заперечень рішень Евросоюзу та Організації безпеки і співробітництва у Европі про тотожність фашизму і комунізму, злочинів нацизму і сталінізму, не заборонила цього показу. Коли в Україні владою насаджується сталінізм і совєтизм, такі фільми починаєш сприймати, як ковток свіжого повітря.

Автори фільму показали істотні збіги ідеології комунізму з ідеологією інших різновидів тоталітаризму, зокрема процитували надзвичайно показові фраґменти статті Фрідріха Енґельса в „Новій рейнській газеті“ в січні 1849 року, де йшлося про те, що цілим рядом етносів Европи є „расове сміття“, наприклад: баски, серби, бретонці, шотляндці та інші.

На думку ще одного основоположника марксизму-ленінізму, Володимира Леніна, ці народи відстали в своєму розвитку і не зможуть сприйняти ідеї комунізму, внаслідок чого вони повинні бути „принесені в жертву революції“.

Фільм „Радянська історія“ продемонстрував, що те, що в комуністів називалося „контрреволюційною нацією“, то у нацистів проходило як „неповноцінна раса“. Видне місце у фільмі займає трагічна доля України, про яку сказано: „Людство не знало ефективнішої системи знищення людей, аніж та, яку було реалізовано в Україні взимку 1933 року“.

Нинішня влада доводить, що жодного голодного геноциду не було. Однак, уже давно оприлюднені повідомлення, які в 1930-их роках консул Італії в Харкові передавав до свого міністерства закордонних справ: „За тиждень було створено службу з відлову кинутих дітей... Опівночі їх відвезли вантажівками до товарного вокзалу... тут перебував медичний персонал, який проводив сортування. Тих, хто ще не опух з голоду і міг вижити, відсилали в бараки на Голодній Горі або в комори, де на соломі помирали ще 8,000 душ, здебільшого діти. Слабких відвозили в товарних поїздах за місто і залишали вмирати далеко від людей. Після прибуття вагонів усіх небіжчиків вивантажували в заздалегідь викопані великі рови. Щоночі в Харкові збирають по 250 трупів, померлих з голоду або від тифу. Помічено, що більшість з них не мають печінки, з якої готують пиріжки і торгують ними на базарі“ („Чорна книга комунізму“ — М., 2001).

Як пише російський історик Марк Солонін, „товариш Сталін вивіз на експорт з голодуючої країни 17.3 млн. центнерів зерна 1932-го і 16.8 млн. центнерів зерна 1933 року. Того ж року, коли в Харкові пекли пиріжки з людською печінкою, з СРСР на експорт було вивезено 47 тис. тонн м'ясо-молочних продуктів, 54 тис. тонн риби; країна людоїдів експортувала борошно, цукор, соняшник...“.

Але мають рацію товариші комуністи, не все так погано було під прапором Леніна-Сталіна. У декого залишилися й цілком приємні спогади про ту епоху. Ось, наприклад, враження дружини сина на той час уже опального колишнього члена Політбюро Лева Каменєва: „Вийшла я заміж у червні 1929 року. Казкове життя, казкова... квартира на Манежній площі, напроти Кремля. Шість кімнат... Я їздила по обіди. Везли в термосах — не вистигало, це ж близько від Кремля, а машині нашій — скрізь зелене світло. Обіди були смачні, кухарі чудові, дев'ятеро людей були ситі цими обідами на двох. До обідів завжди подавалося півкіло масла й півкіло чорної ікри... Разом з обідом можна було взяти гастрономію, солодощі, спиртне... Горілка червона, жовта, біла. У карафках... “.

У фільмі „Радянська історія“ розповідається, як уже після „великої перемоги“ в таборах ґулаґу над в'язнями проводилися жахливі медичні експерименти в дусі нацистського нелюда з Освенціму д-ра Йозефа Менґеле... І ось тепер прапори цієї держави, цього режиму, прапори Голодомору і ґулаґу зобов'язали нас вивішувати ті 233 суб'єкти, що натискували на кнопки у Верховній Раді.

Радує лише, що, як категорично заявив міністер закрдонних справ Костянтин Грищенко, на посольствах України за кордоном ніяких більшовицьких прапорів не було. Добре, що він розуміє, що ці прапори означають дипломатичною мовою символів. А означає це втрату державного суверенітету.

Ігор Лосєв
(УНІАН)

Відгомін після сутичок у Львові

КИЇВ. – На брифінґу 11 травня речник Міністерства закордонних справ (МЗС) України Олександер Дикусаров заявив, що реаґування Росії на події 9 травня у Львові свідчить про те, що інструменти з арсеналу антиукраїнських кампаній минулого не забуті. У коментарі Департаменту інформаційної політики міністерства підкреслюється: „Прикро, що в обох країнах є політики, які ще в попередні роки звикли заробляти політичний капітал на провокуванні напруження у двосторонніх відносинах. Останнім часом Україна зробила дуже багато для того, щоб таки „діячі“ залишилися без роботи. Наш спільний обов'язок зараз – не дозволити їм знову вийти у центр політичної арени. На жаль, реаґування російської сторони на львівські події показує, що інструменти з арсеналу антиукраїнських кампаній минулого не були викинуті на звалище історії“.

10 травня офіційний представник МЗС Росії Олександер Лукашевич заявив, що українська влада не діяла, коли у Львові був розтоптаний вінок з стрічкою кольорів російського державного прапора, який мав бути покладений до пам'ятника радянським воїнам на Пагорбі слави.

У свою чергу, міністер закордонних справ України Костянтин Грищенко запропонував не робити однобічних висновків про події 9 травня у Львові, які показали, до чого ведуть політичні ігри довкола незгасимого вогню народної пам'яті. *(УНІАН)*

Власний кореспондент УНІАН в Одесі Михайло Аксанюк повідомив:

„В Одесі всі знали, що провідники організації „Русское єдінство“ готують провокацію. Співкоординатор громадського руху „Комітет оборони Одеси“ Олексій Губський сказав: „Наміри представників партій „Родіна“ і „Русское єдінство“ організувати 9 травня ходу під червоними прапорами вулицями Львова – це політична провокація. Одесити не хочуть їхати до Львова. І нічого дивного в цьому немає. Вони не бажають бути гарматним м'ясом проросійських провокаторів. З наведенням ладу на могилах ветеранів війни у Львівській области успішно справляються місцеві власті і жителі реґіону. А ось в Одесі і области є чимало могил учасників війни, яким слід було б приділити увагу.

В Одесі вдалося зібрати близько 50 добровольців для поїздки до Львова. Але ніхто з львів'ян не побачив ні лопат, ні граблів у руках „політичних туристів“, які публічно заявляли, що хочуть „відновити солдатські могили“.

Політичний оглядач УНІАН Маша Міщенко:

„ В травні 2010 року Львівська обласна рада зобов'язала відзначати 9 травня як поминальні дні спільного вшанування загиблих воїнів. Одним з пунктів рішення була неприпустимість використання на масових заходах прапорів і символіки СРСР та інших тоталітарних режимів. Львівський депутати наперед засудили очікуваний приїзд проросійських екстремістських організацій.

Львівська влада цього дня мала обмежитися покладанням квітів на Пагорбі слави. Будь-які інші заходи були заборонені судом. Коли автобуси з Криму і Одеси стали під'їжджати до Пагорба слави, там були встановлені огорожі, 10 рядів спецпідрозділів і міліції. А за огорожами ветерани у супроводі молодих хлопців розгортали червоний прапор. Могили ніхто не чистив. На них взагалі ніхто не звернув ніякої уваги“.

Посадник Львова Андрій Садовий:

„Чому представники російських фашистів розгорнули прапор на Пагорбі слави? Чому їм дозволили приїхати туди на автобусах? Чому правоохоронні органи мали пасивну позицію? Це є непрофесіоналізм чи свідоме підігрування провокаторам? Чому міліція била кийками львів'ян, а провокаторів захищала? Це були спеціяльно сплановані речі“.

Академік Національної Академії Наук України Мирослав Попович:

„По-перше, влада образила самих ветеранів, які хотіли спокійно відсвяткувати цей день, без зайвих дискусій і тим паче сутичок. По-друге, влада зганьбилася перед світом. Мені соромно за країну. Автори ідеї про червоний прапор, безумовно, свідомо готували ці провокативні закони. Вважаю, що за це якраз мають понести відповідальність передовсім автори закону. А керівництво країни має зробити певні висновки і не повторювати такі провокативні вчинки“.

Міністер внутрішніх справ України Анатолій Могильов:

„Працівники міліції 9 травня працювали професійно, грамотно, діяли адекватно до ситуації і не допустили масових заворушень і кровопролиття у Львові. Тому я прийняв рішення про заохочення особового складу, який брав участь у цих діях у Львові“.

Протестували українці в Чехії

ПРАГА, Чеська Республіка. – 9 травня біля Посольства України в Чеській Республіці відбулася акція-протест проти вивішування в Україні червоних прапорів. Організували протест члени та прихильники Міжнародного об'єднання „Українська свобода“. Вони також вимагали звільнення 20-річної студентки Ганни Сінькової, яка з 29 березня перебуває у Лук'янівському слідчому ізоляторі за те, що у грудні 2010 року разом з іншими дівчатами смажила яєшню на Вічному вогні у Парку слави, протестуючи проти радянської символіки.

Михайло Федай

Що ж Україна будує?

Згідно з повідомленням журналу „Forbes", сукупні статки 10 найбагатших українців складають 56 млрд. дол., тим часом сукупний державий бюджет України не сягає й 45 млрд. дол.

З того ж списку довідуємося також, що серед тих найбільших багатіїв є 22 депутати Верховної Ради, а 16 з них належать до фракції Партії Реґіонів. Є ще й дивніші речі: статки кожного з трьох віце-прем'єрів – Сергія Тігіпка, Бориса Колеснікова і Андрія Клюєва становлять понад 1 млрд. дол.

Це неправедне збагачення купки олігархів відбувається на тлі збіднення більшости громадян країни, в якій рахунок людей, що проживають за межею бідности, вже йде на десятки мільйонів. Соціяльна напруга ледве-ледве стримується позичками від Міжнародного валютного фонду, котрі, самозрозуміло, ведуть до ще глибшої боргової ями.

То яку ж Україну будує Президент Віктор Янукович? Що є правдою? Те, що проголошується публічно, чи те, про що мовчать залежні від тих же олігархів засоби масової інформації?

Проголошується курс на економічні реформи – як доказ, що Україна рухається в европейському напрямі. Насправді ж нема ніякого руху, бо головною метою реформ мало б бути включення всього народу в економічне життя, заохочення малого і середнього підприємництва, виникнення перспективної середньої кляси. А якраз це є неможливим, бо олігархи, сконцентрувавши у своїх руках всі галузі економіки, не мають наміру поступитися загарбаним економічним простором. Соціяльне життя втратило цілісність і рівновагу: декілька сотень родин живуть у капіталізмі, народна маса – у феодалізмі. Легкого і безболісного виходу з цього становища нема, оскільки представники тих „капіталістичних" родин узурпували всю політичну владу в Україні, загорнувши це узурпування у красивий папірець „політичної стабільности".

Для цього потворного пострадянського соціяльно-політичного устрою політологи придумали відповідну назву: „капіталізм згори". Як пише відомий політолог, директор київського Інституту ґльобальних проблем Вадим Карасьов, „основним наслідком „капіталізму згори" став перехід не від пляну до ринку, а від пляну до клану. Тобто до формування політичного капіталізму, коли адміністративні й політичні посади давали можливість конвертувати політичну владу в економічне багатство і тим самим акумулювати економічні та фінансові ресурси в руках владних еліт. У результаті виник відчужений від суспільства капіталізм правлячої верхівки, а економіка стала функціональним придатком політики".

Зрощена з великим капіталом державна влада даремно сподівається на стабільність. Без чесних реформ в ім'я оздоровлення суспільства – не тільки економічного, але й морального – неможливо зупинити деструктивний процес соціяльного розшарування в Україні, дальшого збагачення багатих і збіднення бідних. А закінчитися цей процес може тільки соціяльним перенапруженням і масовим протестним вибухом.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році Видає Український Народний Союз

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор – Володимир Гончарик (973) 292-9800 дод. 3041
e-mail: admin@svoboda-news.com
Керівник відділу оголошень – Марійка Осціславська (973) 292-9800 дод. 3040
Fax: (973) 644-9510
e-mail: adukr@optonline.net
Передплата – Марійка Пенджола 973) 292-9800 дод. 3042
e-mail: subscription@svoboda-news.com

ТРАВЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

„В цілковитій повазі до правди"

Минулого понеділка ми мали нагоду пом'янути Миколу Костомарова. Український історик, етнограф, письменник і публіцист народився 16 травня 1817 року. Відразу треба сказати, що росіяни також вважавши його своїм істориком і мають деякі підстави на це – його перові належить „Русская історія в жізнєописаніях єйо важнєйших дєятєлєй" та низка інших праць, що стосуються російського минулого.

Все ж навіть у цих ніби „великодержавних" творах М. Костомаров виказав себе щирим українофілом і надзвичайно глибоким українознавцем, в центр своєї дослідницької уваги ставлячи саме українські постаті – Богдана Хмельницького, Івана Виговського, Івана Мазепу, Павла Полуботка та багатьох інших діячів нашої національної історії. Його перша маґістерська дисертація „Значення унії в Західній Росії" так налякала імперську владу, що автора не допустили до захисту, а текст праці, за наказом міністра освіти Сергія Уварова, спалили.

Ім'я М. Костомарова знаходимо серед кирило-методіївців, і хоч ним не рухав такий могутній патріотизм, як Тарасом Шевченком, ані не мав він твердого, незламного характеру, як Микола Гулак, проте залишив досить яскравий слід у спадщині братчиків, написавши „Книгу битія українського народу", „Правила" та інші ідеологічні документи Братства.

„...І встане Україна зі своєї могили, і знову озоветься до всіх братів своїх Слов'ян, і почують голос її, і встане Слов'янщина, й не залишиться ні царя, ні царевича, ні царівни, ні князя, ні графа, ні герцоґа, ні сіятельства, ні превосходительства, ні пана, ні боярина, ні кріпака, ні холопа – ні в Московщині, ні в Польщі, ні в Україні, ні в Чехії, ні в Хорутан, ні у Сербів, ні у Болгар. Й Україна буде незалежною Річчю Посполитою в союзі слов'янськім. Тоді скажуть всі народи, вказуючи на те місце, де на карті буде нарисована Україна: ось камінь, що його відкинули будівничі, а він наріжним каменем став", – такими пророчими словами закінчив М. Костомаров „Книгу битія українського народу".

Нездійснене і, мабуть, нездійсненне „в союзі слов'янськім" слід віднести на конто Костомарового романтизму, крізь який майбутнє бачилося йому таким гармонійним. Тому нехай йому Бог, а не ми, буде суддею за кричущу невідповідність між ідеологічними візіями і життєвою практикою, за низький страх і намагання врятуватися, зраджуючи інших братчиків – М. Гулака, Олександра Навроцького, Миколу Савича.

Разом з тим М. Костомаров перший в російській і українській історіографії звернувся до теми етнічної окремішности українців і підкріпив свої висновки точними і важливими спостереженнями, що стосуються нашої національної психології і ментальности.

У знаменитій праці „Дві руські народності" абсолютно однозначно він ствердив: українці і росіяни є різними, а в чомусь навіть протилежними етносами, носіями зовсім різних духовних вартостей.

В той час, як основою російської психічної природи є „община", життя в гурті, в масі, яка сліпо підкоряється цареві, українцям притаманний внутрішній федералізм, поцінування особистої свободи і через це – здатність поважати й чужу свободу.

В російській масі неможлива ніяка громадська, моральна, господарська ініціятива, особиста відповідальність там ніколи не заохочувалася, самостійна думка і дія завжди нещадно переслідувалися і каралися.

Ці висновки М. Костомарова дотепер не втратили і ніколи не втратять свого наукового і практично-політичного значення. Окреслені ним психологічні різниці між українцями і росіянами пояснюють всю історію небратніх взаємин між Україною і Росією. Ця історія з російського боку була постійним підкоренням – де силою, де підступами – української нації, а з українського – безупинною і жертовною боротьбою за свободу і незалежність.

Наукова чесність спонукала М. Костомарова друкуватися поза межами Росії: він був одним з авторів журналу „Колокол", що його видавав у Лондоні російський опозиціонер Олександер Герцен. Саме там М. Костомнаров оприлюднив важливі і сміливі праці „Правда москвинам про Русь" і „Правда полякам про Русь". А лист М. Костомарова до О. Герцена від 15 січня 1860 року закінчується словами: „Нехай же ні великороси, ні поляки не називають своїми землі, населені наших народом".

Окрім цінної наукової спадщини, М. Костомаров залишив по собі чимало художніх творів – „Українські баляди", трагеції „Сава Чалий" і „Переславська ніч", ліричні поезії. Але найбільше він досягнув у ділянці історії – зокрема тим, що в усіх своїх дослідженнях віддавав перевагу не окремим подіям і особам, так званим „творцям історії", а цілісній картині народного буття, матеріяльного і духовного. Це його слова: „Щира любов історика до своєї батьківщини може виявлятися тільки в цілковитій повазі до правди".

Оцінюючи наслідки проклятого Переяславу, „Книга битія українського народу" чесним пером М. Костомарова каже:„ Та невдовзі побачила Україна, що попала в неволю, бо з простоти своєї не знала, що значить цар московський. А цар московський значив те саме, що ідол і кат".

Текст цього знаменитого документу мав би знов і знов перечитувати кожний державний провідник сьогоднішньої України – перед тим, як підписувати будь-який новий українсько-російський договір.

Щоб ніколи більше не повторилося „та невдовзі побачила Україна...".

П. Ч.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Що сталося 9 травня в Донецьку?

Донецька обласна організація Партії Реґіонів виступила з заявою з приводу подій, що сталися у Львові 9 травня, і „рішуче засудила дії політичних сил, направлені на розпалювання міжнаціональної ворожнечі, дестабілізацію політичної і соціяльної ситуації в країні, ревізію історичної пам'яті народу".

В цій заяві навіть натяку немає на засудження дій, що стались 9 травня в Донецьку на „червоному марші" з портретами Сталіна до монумента „Твої визволителі, Донбасе" в парку Ленінського комсомолу. Ходу очолили чільні діячі донецької влади – голова обласної адміністрації Анатолій Близнюк і міський голова Олександер Лук'янченко.

Саме в той час, коли Президент України Віктор Янукович на Майдані Незалежности обіцяв дати „відсіч всім, хто прагне погрітися в кривавому багатті", в його рідному Донецьку колишні десантники СРСР, члени громадської організації „Ніхто, крім нас" кинули під ноги колоні і несамовито топтали чорно-червоний прапор Конґресу Українських Націоналістів. З цим прапором не одне покоління патріотів України боролось з різними окупантами за незалежність своєї нації. Ця аморальна провокація відбувалась на очах неповнолітніх школярів, представників правоохоронних органів, чисельних журналістів. Після проходження колони по прапорові, оскільки міліція не припинила хуліганські дії, провокатори прив'язали прапор до авта і пообіцяли спалити його на меморіяльному комплексі „Саур-могила".

Дії представників державної влади, які не вжили заходів щодо припинення вандалізму, а навіть використали брудну роботу донецьких десантників та провокаторів для конфронтації, нікого вже не дивують.

Сподіваюсь, що Партія Реґіонів знайде в собі сили рішуче засудити дії тих політичних чи громадських сил, які цинічно глумились і топтались по чорно-червоному прапорові 9 травня в Донецьку, і заповнили День пам'яті за загиблими стріляниною, сльозами, кров'ю, спаленням прапорів.

Марія Олійник,
Донецьк

Наляканий народ мовчить

В роки Другої світової війни уряд СРСР, приховуючи масовий перехід вояків у німецький полон, інформував, що вони пропали безвісти. Сталін сказав, що полонених взагалі немає, а є тільки зрадники. Масовий перехід радянських вояків у німецький полон можна вважати виявом помсти за сталінські злочини та прагнення поневолених народів до визволення.

За перших чотири місяці війни перейшло до німецького полону близько 3 млн. червоноармійців з тисячами танків, гармат, амуніції та літаків. Чи ці вояки не були спроможні вести війну? Це не так, бо знаємо про подвиг нечисельної залоги Брестської фортеці, яка утримувала фортецю майже цілий місяць. А в київському оточенні були полонені 600 тис. вояків. Можна навести багато прикладів, коли вояки з України не хотіли воювати за чужу владу.

Перемозі СРСР сприяли дві причини: американська допомога технологією і продовольством, а з другого боку – німецька зарозумілість та брутальне поводження з полоненими. Вояцтво вирішило краще прийняти смерть на полі бою, ніж загинути з рук того чи іншого ката.

Початкова блискавична перемога німців стала початком їхнього упадку. Коли б Гітлер дав волю народам, то імперія зла розлетілася б, як гнилий гарбуз.

СРСР виграв війну і одержав у володіння більшу частину Европи, за що Захід і Америка пізніше заплатили високу ціну людськими жертвами у Кореї та В'єтнамі.

В сучасній незалежній Україні панують нащадки окупанта, які далі гноблять, тероризують народ, змушують вивішувати просякнутий українською кров'ю червоний прапор. А за найменший непослух саджають людей до в'язниць.

Покищо притиснутий страхом народ мовчить та терпить. Як ще довго?

Іван Буртик,
Кліфтон, Ню-Джерзі

Комуністи вели на святі антиукраїнську аґітацію

9 травня над міською радою, поруч з державним прапором, вперше за 20 років незалежности вивісили червоний прапор, хоч закон про цей прапор, прийнятий Верховною Радою, так і не був підписаний Президентом України Віктором Януковичем.

Святкова колона, яка рушила до Меморіялу слави в міському парку, збиралася біля пам'ятника Ленінові. Попереду колони були червоні прапори, а державні „заховали" в кінці ходи.

Під час святкування не звучав гимн України. Комуністи роздавали присутнім листівки, у яких російською мовою розповідали, що бандерівці – це „посібники" фашистів, а сучасна українська символіка – неправильна. Вони йшли з плякатом, на якому Сталін закликав когось віддати землю селянам, а заводи – робітникам.

Ця політична акція мало цікавила мешканців міста, тому головна вулиця під час святкової ходи була порожньою. Небагато людей прийшло і до парку.

Олександер Вівчарик,
Сміла, Черкаська область

На святкуванні Дня перемоги в Смілі переважала радянська символіка.

Ветеран Другої світової війни 92-річна Тамара Гаєнко на святі скаржилася на злиденне життя. Фото: Олександер Вівчарик

„Лемківська ватра" збирає друзів

В цьому році XI „Лемківська ватра" відбудеться 25-26 червня на оселі Спілки Української Молоді в Еленвілі, Ню-Йорк.

Всі, хто завітає на „Ватру", зможуть побачити чудові виступи відомих українських артистів і танцювальних колективів, у програмі фестивалю передбачено також запалення ватри, печення поросят, частування смачними українськими стравами, спортивні змагання, а також вечірня забава. Всі бажаючі зможуть придбати різноманітні сувеніри. Фестиваль „Лемківська ватра" – це не тільки свято лемківської пісні і танцю, це свято української культури, а також зустріч з друзями, відпочинок. Запрошуємо всіх на цей чудовий фестиваль!

Усіх, хто бажає виступати на фестивалі, просимо звертатися до старости ватри Василя Гаргая телефоном (973) 772-3344.

Василь Гаргай,
Пасейк, Ню-Джерзі

Щодо назви Української Церкви

Справа Української Церкви є не лише справою єрархії, священства і монашества, але цілого українського народу, тому весь народ повинен брати участь у вирішенні її долі.

Тепер в Україні відчувається потяг до єднання під кожним оглядом, включно з Церквою. Справа єдности Церкви дуже потрібна для дальшого існування українського народу в Україні і діяспорі. Розкол у Церкві не приносив користи народові, а лише лихо, руїну нормального і щасливого життя.

Вороги нашого народу, які хотіли б далі панувати і тримати народ у рабстві, намагаються поширювати всяку баламуту, щоб люди себе не любили, між собою сварились, ніколи не були організовані. Настав час встати з колін і бути собою, щоб чужі не диктували, як маємо жити. Процес єднання Церков в одну Церкву для усього українського народу, розсіяного по широкому світі, вже відбувається. Братні зустрічі різних церковних відділень, спільні молебні, дискусії і все інше, зближують сестер і братів одного народу.

Йде дискусія про те, яку назву надати об'єднаній Церкві, яка буде під опікою одного Патріярха – батька для цілого народу. Пропонують назви: Українська Православна Церква, Українська Вселенська Церква, Київська Вселенська Церква, Греко-Католицька Православна Церква. Може, ще хтось якусь назву подасть.

Ми знаємо, що Володимир Великий не приймав ні католицизму, ні православ'я, а прийняв християнство, яке в той час не було розділене. Ми всі велично святкували 1000-ліття християнства на Русі-Україні. Отже, після об'єднання усіх Церков в одну єдину Церкву, найкраще назвати її Українською Християнською Церквою під проводом одного Патріярха. Така об'єднана Українська Церква буде сильна і з нею рахуватимуться Рим, Констатинопіль і Москва, а також протестантські центри.

Зиновій Квіт,
Філядельфія

22 травня 1861 року – день перепоховання Тараса Шевченка в Україні

„Шевченкіяна" Георгія Малакова

Дмитро Малаков,
старший науковий співробітник
Музею історії Києва

Творчий доробок Заслуженого художника України Георгія Малакова (1928-1979) добре відомий шанувальникам графічного мистецтва. Він ілюстрував твори української, світової клясики та сучасних авторів, оформивши загалом понад 120 книжок, що виходили друком у

„Учітеся, брати мої!" Кольоровий лінорит, 1961.

київських видавництвах.

Однією з тем, яка збуджувала творчу уяву мистця, була „Шевченкіяна". Перше портретне зображення Тараса Шевченка він виконав 11-річним хлопчиком 1939 року, коли відзначалося 125-річчя від дня народження Великого Кобзаря.

А вже через три роки, в окупованому нацистами Києві, Г. Малакову довелося безпосередньо долучитись до Шевченкіяни скульптурної. Навесні 1942 року, щоб уникнути примусового забрання до Німеччини, 14-річний Г. Малаков став до праці у Київських виробничо-художніх майстернях.

Серед продукції, яку виробляли майстерні, було гіпсове погруддя Т. Шевченка. Г. Малаков згодом у власному „автобіографічному альбомі" намалював цей процес, дієвим учасником якого була також юна Катерина Кричевська. Тому на згадку про співпрацю у відливанні та зачистці погрудь пізніше Г. Малаков закомпонував гіпсового Т.

Георгій Малаков. „На Чернечій горі". Ілюстрація до поеми Янки Купали „Тарасова доля". Туш, перо, 1954.

Шевченка в ескізі книжкового знака для К. Кричевської. Про це часто згадує в далекій Каліфорнії Заслужений діяч мистецтв України К. Кричевська-Росандіч.

По визволенні Києва заняття в Художній школі поновилися. На згадку про той перший суворий навчальний рік у неопалюваному приміщенні школи Г. Малаков виготовив з фольги та картону жартівливу медалю з незабутнім Шевченковим рядком: „Учітеся, брати мої"...

Одна з шкільних композицій Г. Малакова зображала уявну сцену: білої петербурзької ночі стоїть Т. Шевченко на набережній Неви, а з вікна Зимового палацу дивиться на нього російський цар Микола І.

Першу літню студентську практику в Київському державному художньому інституті Г. Малаков провів 1950 року в мальовничому Шевченковому Каневі. Серед навчальних тем студентам-графікам задавали ескіз поштової марки. Г. Малаков обрав портрет Т. Шевченка.

Ще перебуваючи на студентській лаві, Г. Малаков ілюстрував книгу білоруського поета Янки Купали „Тарасова доля". Книга побачила світ у видавництві „Молодь" 1954 року. Одна з ілюстрацій зображує відвідувачів канівської святині, серед яких можна помітити постать з етюдником на плечі – самого художника.

1961 року, коли відзначалося 100-річчя від дня смерти поета, Г.

(Закінчення на стор. 9)

„Знову в Києві". Кольоровий лінорит, 1961.

Науковий симпозіюм у Швайцарії

ФРІБУРҐ, Швайцарія. – Перепоховання Тараса Шевченка на Чернечій горі біля Канева 22 травня 1861 року стало днем не тільки його остаточного повернення в Україну, але й пунктом відліку його зростаючого значення в українському громадському та інтелектуальному, а потім і в політичному житті. Відтоді неперерваний ланцюг щорічних Шевченківських святкувань став своєрідною кардіограмою української спільноти і мірилом її життєздатности. Останньо увага української громадськости ще більше на цьому зосереджена: у нинішньому році припадає 150-та річниця смерти Т. Шевченка, а через три роки – 200-річчя від дня його народження.

11 березня в університеті міста Фрібурґу, Швайцарія, відбувся одноденний міжнародний симпозіюм, присвячений 150-річчю від дня смерти Т. Шевченка. Хоч задуманий вельми стисло – дві пленарні сесії і загальне обговорення, – симпозіюм охопив ряд центральних питань з творчости Т. Шевченка, його рецепції в історичному пляні і під сучасний момент, огляд сучасного шевченкознавства. Не менш важливим, ніж спектр порушених тем, був представницький рівень – були присутні науковці-доповідачі з Европи, перш за все з Швайцарії, а також з Німеччини і Італії, з України і з США.

Симпозіюм відкрив його організатор проф. Андрій Лужницький, директор Американської програми Фрібурзького університету та президент Українського товариства Швайцарії.

Віддзеркалюючи вагомість цього наукового заходу, симпозіюм привітали ректор Фрібурзького університету, проф. Ґвідо Ферґавен і Посол України у Швайцарії та Ліхтенштайні Ігор Дір.

У першій сесії, на якій головував славіст і україніст з університету Санкт-Ґален у Швайцарії, проф. Ульріх Шмід, виступили д-р Ірина Старовойт (Львівський національний університет ім. Івана Франка) на тему „Пам'ять у творах Тараса Шевченка", і проф. Альфред Шпреде (Мюнстерський університет, Німеччина) на тему „Місце Тараса Шевченка в літературному каноні Російської імперії і поза ним".

Завершив сесію ключовий виступ проф. Григорія Грабовича (Гарвардський університет і Наукове Товариство ім. Шевченка). Його доповідь на тему „Рецепція Шевченка: історичні етапи та сучасні контроверсії" оглянула розвиток рецепції і осмислення Т. Шевченка від його перших коментаторів Миколи Костомарова і Пантелеймона Куліша, а відтак Михайла Драгоманова та Івана Франка, до поляризовано-ідеологічних прочитань XX ст., і заторкнула також момент анти-шевченківських виступів російських шовіністів вже у постсовєтському періоді.

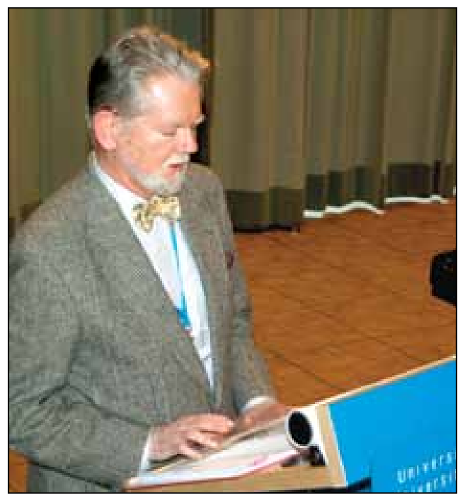
На другій сесії, на якій головував проф. Єнс Герлт з Фрібурзького університету, виступили Тамара Гундорова, завідуюча відділом теорії літератури Інституту літератури ім. Шевченка Національної Академії Наук України на тему „Рецепція Шевченка у сучасній українській літературі", відомий письменник і есеїст Юрій Андрухович на тему

Симпозіюм відкриває проф. Андрій Лужницький.

Доповідає проф. Джовани Броджі, славістка з Мілянського університету.

З доповіддю виступає проф. Григорій Грабович з Гарвардського університету і Наукового Товариства ім. Шевченка.

контрастного сприйняття Т. Шевченка українським офіційним світом з одного боку і громадськістю – з другого.

Сесія завершилася доповіддю проф. Джовани Броджі, відомої славістки з Мілянського університету у Італії, на тему „Зображення тварин у поезії Шевченка".

Закінчилася наукова частина симпозіюму жвавим обговоренням широкої гами порушених питань і тем. На високий науковий рівень заслуханих доповідей вказує також той факт, що незабаром їхня публікація передбачається у одному з чергових випусків наукового журналу „Studies in East European Thought".

Після музичної програми відбулося офіційне відкриття новоствореного Крайового товариства НТШ

(Закінчення на стор. 9)

22 травня 1861 року – день перепоховання Тараса Шевченка в Україні

Чи відповідно самому Шевченкові?

Дмитро Дроздовський

У кожній цивілізованій країні (а під цивілізованістю варто розуміти орієнтованість державної політики на утвердження національної історії, мистецтва, одне слово, „гуманітарної аври нації") місце поховання найвизначніших письменників є місцем духовного паломництва. Духовність у цьому контексті означає можливість відчути момент емоційного піднесення над дійсністю абсурду, звільнення від психологічної втоми і катарсисне очищення від доторку до чогось вищого.

Місце пам'яті — це культурно-історична святиня, яка дає можливість нації пізнати себе. Для українців таким місцем, безперечно, є Канів. Шевченківський Канів. Музей-заповідник „Могила Тараса Шевченка". Повернення до себе тут відбувається саме через долучення до діялогу з національною історією, через утвердження в собі національної гідности.

Т. Шевченко — не просто „великий поет, революціонер-демократ", як зазначено на плиті біля місця перепоховання, а й людина, яка витворила Україну у слові. До Т. Шевченка України як політичного простору не існувало. Художні твори стали простором національної самоідентифікації для багатьох прийдешніх поколінь. У такому разі яким має бути державний, національний заповідник, який оберігає серце одного з найвизначніших українських мислителів?

Про автора:
Дмитро Дроздовський – заступник головного редактора журналу „Всесвіт", співробітник Інституту літератури ім. Тараса Шевченка Національної Академії Наук України.

Мені доводилося бувати в Стретфорді-на-Ейвоні в Церкві св. Трійці, де покоїться Вілям Шекспір. Мені також випало бувати в останньому прихистку видатного шотляндського поета Роберта Бернса. Якими є ці місця пам'яті у Великій Британії? Що сьогодні вони дають британцям і мільйонам відвідувачів з усього світу? Чому мільйони „культурницьких паломників" прагнуть будь-що потрапити сюди?

Зрозуміло, що місце пам'яті – це певний географічний простір, на якому сконцентровано те, що може допомогти усвідомити історію й час митця, його життя і світогляд, усвідомити, в який спосіб художнє слово стало поштовхом до національного оновлення, відродження, до утвердження національної гідности. Насправді, шлях до великого починається з розуміння малих і простих речей. Місце пам'яті – це автентичний калейдоскоп життя людини, якій судилося бути реформатором, творцем національної самототожности.

Т. Шевченко обрав українську мову, ідентифікуючи себе з Україною (Украйною, Вкраїною). На той час важко було говорити про українців, бо передовсім треба було окреслити межі „свого" національного простору. Була імперія, але імперська ідентичність для Т. Шевченка стала неприйнятною, порожньою ідеологемою, в якій захлиналася національна свобода історичного вибору.

Якою сьогодні має бути дорога до Т. Шевченка? Мабуть, відповідною самому Т. Шевченкові. А що можна нині побачити в Канівському заповіднику? Якою є експозиція в Музеї, що має допомогти нам віднайти Шевченкову Вкраїну? Новий формат „Шевченка" в Каневі вражає технологічною піротехнікою, але тут стало дуже мало Т. Шевченка.

У чому полягає справжня велич мистця? У здатності бачити дрібниці рентґенівським зором. Т. Шевченко бачив світ в унікальний спосіб, і, як сьогодні переконують мистецтвознавці, ця унікальність виявляється, зокрема, в його малярських роботах. Маленькі „портрети-медальйони", які малював Т. Шевченко, – це майстерне відтворення внутрішнього життя людини в усій психологічній палітрі (в мініятюрних роботах Т. Шевченка – десятки відтінків). Геній бачив дрібниці, а тому світ його фантазії незбагненний, розмаїтий. Чи можна передати цю антикварну точність мистецького ока, якщо збільшити первісно мініятюрні твори в десятки разів? Одразу виникає інший Т. Шевченко, неохопний, монументальний, не настільки точний до дрібниць. Зрештою, теперішня експозиція навіть і не вказує, яким є маштаб збільшення.

Ба більше: на теперішній експозиції взагалі можна знайти мінімальну кількість пояснень до експонатів. Або відвідувачі мають знати абсолютно все, або ж ця експозиція не допомагає відвідувачам наблизитися до Т. Шевченка. Радше, поет має сприйматися як канонізований, гіпертрофований символ, монументальна ікона.

Комп'ютерні технології, звичайно, – це по-сучасному. Різноманітні інсталяції, скажімо, прикрашають Британський національний музей у Лондоні. Проте інсталяції мають бути не просто витвором технологій, а й також містити концепцію, співмірну з творчим генієм Т. Шевченка. Чи можна в одній залі виставляти поряд із графікою фотороботи? І зрештою, чи запитали себе організатори нового „формату" для Т. Шевченка, що вони хочуть сказати своїм відвідувачам, які прийшли в гості до Т. Шевченка? Що і Т. Шевченко може бути симулякром – зображенням без ориґіналу, імітацією? Що автентичність, родинність, теплота від справжности більше не можуть допомогти у вивченні Т. Шевченка? Потрібно оцифрувати мистця, зробити множинні копії, які мерехтітимуть перед очима відвідувачів хаотично й непродумано? А чи є в Т. Шевченка непродуманість як світоглядна чи ще якась категорія? Т. Шевченко гранично точний і правдивий.

Новітня виставка, послуговуючись надсучасними інсталяціями, зовсім забула про те, що місце пам'яті немислиме без автентики. В експозиції порушено історичний принцип, відображено далеко не всі періоди в житті Т. Шевченка. В жодній залі немає чогось такого природного, щоб допомогло сприйняти кобзарську сутність поета.

Чи можна уявити Париж без Ейфелевої вежі? Чи можна уявити світогляд В. Шекспіра без перебування в тому будиночку, де він народився, не маючи знань про місце народження та його батьків? А в нас, у Каневі, Шевченкова експозиція постає як муляж, за яким немає змістового наповнення. Перед нами мерехтять картинки без підписів, ми не бачимо автентичних речей із часу самого Т. Шевченка.

А книга відгуків перетворилася на книгу скарг, у якій відвідувачі залишають не слова вдячности, а енерґетику розпачу й нерозуміння. Для чого породжувати атмосферу неприйняття? Чи Т. Шевченко має бути символом роз'єднання?

Звичайно, людину XXI ст. у філософії визначають як суб'єкта без історії та без свого дому. Але чи варто й Україні долучатися до цієї сумної статистики? В будиночку Р. Бернса можна відчути родинну, теплу атмосферу. Таку саму теплу атмосферу в „Шевченковій хаті" в Каневі можна було відчути колись… А тепер на вас дивитимуться величезні автопортрети й портрети без підписів, але вони можуть так і залишитися просто монументальними гігантами, за якими відвідувачам не вдасться розгледіти специфіку шевченківської душі.

„Шевченкіяна"...

(Закінчення зі стор. 8)

Малаков створив серію ліноритів, що відтворюють епізоди з біографії Великого Кобзаря. При цьому він керувався віяннями тогочасної „відлиги", то вирішив подати Т. Шевченка не традиційно трафаретним, хрестоматійним, а звичайною людиною за тих обставин, яких досі ніхто з мистців не торкався. До речі, мріяв намалювати поета усміхненим, а не завжди зажуреним, як того вимагав офіціоз.

„Повернення (На Волзі)" – так назвав художник один з естампів, що ілюструє епізод, описаний Кобзарем у „Щоденнику". Повертаючись з заслання на борту пароплава „Князь Пожарський", Т. Шевченко був зворушений долею та чарівною грою на скрипці пароплавного буфетника Олексія Панфилова.

Другий аркуш цієї серії автор назвав „Знов у Києві", показавши Т. Шевченка на тлі панорами міста, що відкривалася з Ірининської вулиці, де Т. Шевченко перебував у будинку Івана Юскевича-Красковського 1859 року – в свій останній приїзд до Києва. По той бік Хрещатої долини видніє Інститут шляхетних дівчат – єдина споруда, що збереглася у цьому куточку міста від тих часів.

На третьому аркуші серії зображено будинок чиновника Івана Житницького на Козиному Болоті в Києві – в тому вигляді, який мав будинок після реставрації архітектора Василя Кричевського 1927 року. З відчиненого вікна усміхнений поет роздає дітям книжечки.

Серія була експонована на Республіканській художній виставці, присвяченій 100-річчю від дня смерти Т. Шевченка.

Зовсім в іншому змісті Г. Малаков подає Шевченківський Київ в одному з аркушів серії ліноритів „Київ. 1941-1945", названому умовно „Перший трофей" (1961 рік). Художник відтворює епізод часів оборони Києва, свідком якого був сам, коли до Шевченківського парку привезли трофейний німецький панцерник.

Згодом до Шевченкіяни Г. Малакова додалися ілюстрації до оповідання Володимира Будника „Сіра шинеля", вміщеного в часописі „Україна" (ч. 9) 1972 року. Художник показав Т. Шевченка за роботою. На іншому малюнку – нескорений Т. Шевченко крокує під конвоєм на заслання, і вся його постава ніби промовляє: „Караюсь, мучуся, але не каюсь!"

Науковий...

(Закінчення зі стор. 8)

у Швайцарії, що його провів голова Товариства А. Лужницький. Прозвучали привітання від президента Світової ради НТШ Леоніда Рудницького і голови НТШ в Україні д-ра Олега Купчинського.

У своєму зверненні Л. Рудницький зокрема зазначив, що „у різні періоди української історії Швайцарія не раз ставала ареною політичної, а особливо наукової та культурної діяльности українських еміґрантів. Тривалий час у Женеві проживав видатний український науковець, публіцист і громадський діяч Михайло Драгоманов. Впродовж семи років (1930-1937) у Швайцарії перебував видатний діяч Української національної революції полковник Євген Коновалець. Чимало серед української спільноти Швайцарії було майстрів слова. Тут варто відзначити поета і прозаїка Леоніда Мосендза. Говорячи про українських мистців, не можна не згадати славних родин Лісовських і Нижанківських".

Виступаючи з привітанням від НТШ в Америці, віце-президент і науковий секретар Г. Грабович підкреслив, що новостворене Товариство НТШ у Швайцарії серед інших обнадійливих прикмет має зокрема дві, які заповідають дальші успіхи.

Перше – це те, що воно програмово, цілеспрямовано відкрите для науковців, які не конче є українського походження. Таким чином, що також довів щойно проведений симпозіюм, поле для україністичної наукової праці поширюється і профіль учасників у ньому динамізується.

Цьому також сприяє друга відрадна прикмета новоствореного Товариства – його відкритість до наукової молоді.

Це стає особливо важливим тепер, коли українська наука в Україні переживає чергову кризу, і роля таких інституцій, як НТШ, стає вагомішою. Тому також скріплення співпраці між НТШ-А і новоствореним НТШ у Швайцарії повинно стати першочерговим пріоритетом для обох сторін.

Пресова група НТШ-А

Читачі – про альманах УНСоюзу на 2011 рік

Читаю цьогорічний Альманах УНСоюзу і сприймаю кожну його сторінку не тільки розумом, але й серцем, бо кожна українська тема викликає подвійне почуття – гордість за свободолюбність нашого народу, за його, можна сказати, світовий вклад у боротьбу за волю, а з другого боку – почуття болю за величезні втрати на шляху цієї боротьби, і за те, що й сьогодні доля нашої нації не є ще надійно захищена. А найбільше болить, що в сьогоднішній Україні розпаношується заохочуване Москвою україножерство, яничарство, навіть на самій верхівці державної влади. Тому так важливо писати правду про пережите нашим народом, і правда кінець-кінцем приведе до єдности все українство. Тож повторюймо вголос і в думці гасло Альманаху-2011: „Україна була, є і буде, і вічно ми будемо з нею!".

Микола Лишик,
Перт-Амбой, Ню-Джерзі

З великою цікавістю і задоволенням прочитав я матеріяли Альманаху УНСоюзу на 2011 рік, пов'язані з історією України. Я певний, що без історичної пам'яті неможливо правильно зрозуміти, що відбувається в Україні сьогодні, неможливо подолати міти, накинені на наш народ царськими і совєтськими окупантами.

Дякую за цей річник і чекаю на нові альманахи з такою ж важливою історичною тематикою.

Володимир Андрух,
Кергонксон, Ню-Йорк

Вітаю редактора Петра Часта з успішним Альманахом УНСоюз на 2011 рік і Степана Слуцького – з емоційно зворушливим оформленням обкладинки цього видання.

Микола Дупляк,
Камілус, Ню-Йорк

Новий річник УНСоюзу я прочитала „від дошки до дошки" і раджу прочитати його всім членам нашої союзової громади, бо в кожній статті, на кожній сторінці мова іде про речі, близькі і дорогі українському серцю.

Надя Сакалюк,
Норидж, Ілиной

Дорогі друзі редактори, знаю, що у „Свободі" тільки дехто залишився з колись великої редакційної колеґії, але, на щастя, це не перешкодило вам на славу союзової громади і України видати Альманах-2011 – кажу „на славу", бо у гаслі „Україна була, є і буде, і вічно ми будемо з нею", винесеному на обкладинку цього присвяченого 20-річчю відновлення незалежної Української держави, сконцентрована вся наша національна істина – політична, культурна, церковна, духовна.

Вміщені в альманасі статті не просто цікаві, але актуальні, як цілющий лік для тих читачів, котрі тепер дещо розгублені у зв'язку з приходом до влади в Україні проросійської Партії Реґіонів і Президента Віктора Януковича, абсолютно байдужого до завдань відродження української нації. Якщо дати цій владі – низькій у політичному, культурному і моральному розумінні якості – втриматися при державному кермі довго, вона заподіє Україні непоправної шкоди.

...Окремо скажу про наших дітройтських читачів Альманаху-2011: всі вони з вдячністю сприйняли вміщений в цьому річникові уривок зі спогадів св. п. Ярослава Дужого, видатного нашого політичного і громадського діяча, щедрого жертводавця на важливі загальногромадські проєкти й цілі, великого українського патріота, чесну, скромну і добру людину.

Щиро вітаю редакторів „Свободи" і „The Ukrainian Weekly", я гордий, що був співпрацівником „Свободи", котра сьогодні вже не є щоденною, але своїм змістом, ідейним напрямом все ж відрізняється від інших газет.

Володимир Левенець,
Ворен, Мишиґен

Прийміть щиру подяку за глибокий змістом і зовні гарний та охайний альманах Українського Народного Союзу на 2011 рік. До серпня ще є трохи часу, то серце з грудей вискакує, хвилюючись, як же Україна святкуватиме своє 20-річчя і скільки річниць ще потрібно, аби запанувало українство в нашій дорогій Україні. Кажучи словами нашого Пророка, „а діждемось таки колись!", бо, як пише Ліна Костенко, –

Вони вважають мову нашу бідною
І нас вважають темними людьми...
Але ж, диви,
найпершу в світі Біблію –
Слов'янську – миру появили ми!

Тамара Цісельська з родиною,
Гантер, Ню-Йорк

Альманах УНСоюзу на цей рік є знаменитий, хочу собі уявити, яким же він буде на той рік, коли Україна позбудеться Януковича і всіх його „янучарів"...

Микола Бойчук,
Дрешер, Пенсильванія

Шановна редакціє „Свободи", дякуємо за Альманах-2011, усім своїм змістом він є на часі. Але в нас, українців, тема боротьби за виживання нації, завжди, на жаль, на часі. То тримаймося вкупі і єдності хоч тут, у діяспорі!

Марія Лилак,
Рочестер, Ню-Йорк

Починаючи вже з обкладинки, Альманах УНСоюзу на 2011 рік промовляє до кожного, кому не байдужа доля України, а подальші

статті, спогади, вірші хвилюють до сліз. Пригадую, як ми ще в дитинстві співали „О Україно, о люба ненько, тобі вірненько присягнем!", не знаючи, хто написав цю пісню і вважаючи її народною.

Глибокі, написані під несподіваним кутом зору розповіді про Євгена Коновальця, Василя Стефаника, Віру Бабенко, про поетів Михайла Ореста і Юрія Клена. Тут хочу дещо уточнити. У передмові „Немов хто в вічність відчинив вікно" про Юрія Клена сказано, що він помер в Австрії, в Тиролю. насправді поет помер в Баварії, в Новому Ульмі. Дві українки, Віра Шпаківська і я, несли вінок від українського жіноцтва на його похороні.

Дуже схвилювала мене розповідь Леоніда Ямкового про голод в Україні в 1921 році, ця трагічна сторінка історії належить до майже незнаних, особливо для молодших поколінь. Так само переконує своєю правдивістю спогад професора з Одеси Анатолія Фоки про його дитинство в післявоєнній західній Україні, де він почав розуміти антиукраїнську сутність сталінізму.

Мабуть, ніхто без хвилювання не прочитає й спогадів Ярослава Дужого про його дитинство і шлях до української самосвідомости. Дякую за альманах і раджу в якийсь спосіб розповсюдити його в Україні.

Ярина-Зоряна Гуцал,
Мейпл-Ґров, Мінесота

Шановна редакціє, альманах УНСоюзу на 2011 рік заслуговує сказати про нього, щось більше, ніж – цікавий, „читабельний". Майже всі вміщені в ньому матеріяли запам'ятовуються, стають мовби частиною твого світогляду. Ось за це і дякую вам.

Ольга Дем'янчук,
Парма, Огайо

Конкурс дитячих малюнків

ВАШІНҐТОН. – З нагоди 20-ої річниці Незалежности України Посольство України у США оголошує конкурс дитячих малюнків на тему „З днем народження, Україно!". На переможців конкурсу чекають цікаві подарунки. Дитячі малюнки слід надсилати до 19 серпня за адресою: Embassy of Ukraine, Culture and Information Center, 3350 M Street NW, Washington. D.C. 20007.

Переможців конкурсу буде оголошено на початку вересня.

Приймаються до участи у конкурсі праці художників віком від 6 до 14 років.

Повне ім'я, вік та повна адреса (включаючи контактний номер телефону та електронну адресу) мають бути зазначені на звороті малюнка. Стиль виконання малюнку – вільний. Приймаються лише оригінали робіт.

Посольство України в США

Міжнародна конференція в ООН до 25-річчя Чорнобильської аварії

НЮ-ЙОРК. – 26 квітня в ООН відбулася 20-та міжнародна конференція „Чорнобиль – наука для ядерної безпеки, 25 років потому“, яку організували Постійне представництво України при ООН та неурядова організація „Світове передання інформації“.

Після запалення пам’ятних свічок заступник Генерального секретаря ООН Аша-Роуз Мігіро, заступник Президента Генеральної асамблеї ООН Марія Рубіалес де Чаморо, Постійний представник України при ООН Посол Юрій Сергеєв та засновник неурядової організації „Світове передання інформації“ Христина Дурбак виступили перед учасниками конференції з промовами про наслідки Чорнобильської катастрофи, а також про необхідність зміцнення міжнародного співробітництва та координації зусиль у справі подолання цих наслідків.

Учасники конференції (зліва): Надія МакКонел, Тамара Ґалло-Олексій, Владика Павло Хомницький, Євген Чолій, Посол Юрій Сергеєв, Христина Дурбак, Марія Шкамбара та Маріянна Заяць.

Президент Світового Конґресу Українців (СКУ) Євген Чолій у своїй доповіді „Чорнобиль: ґльобальна справа“ пригадав тривожні події 1986 року та наголосив, що Чорнобильська трагедія сталася внаслідок безвідповідального панування в Україні тоталітарного радянського режиму та його байдужого ставлення до засобів безпеки у галузі атомної енерґетики. Є. Чолій також звернув увагу на спробу Кремля приховати катастрофу світового маштабу.

Президент СКУ також наголосив на діяльності української діяспори у наданні медичної допомоги постраждалим та в донесенні світу інформації про цю аварію. Він окремо відзначив Фонд допомоги і розвитку „Дітям Чорнобиля“ в США та Канадський фонд „Дітям Чорнобиля“.

Є. Чолій згадав про позитивні результати квітневої Чорнобильської донорської конференції, на якій було зібрано 550 млн. евро для спорудження нового укриття над зруйнованим реактором та сховища для ядерних відходів. Він також звернувся до учасників конференції з закликом вшанувати пам’ять жертв Чорнобильської катастрофи та висловив солідарність з японським народом, який потерпає від наслідків аварії на атомній станції „Фукушіма-1“.

Від українських громадських організацій на конференції виступили голова Світової Федерації Українських Жіночих Організацій Марія Шкамбара, президент Українського Конґресового Комітету Америки Тамара Ґалло-Олексій, голова Союзу Українок Америки Маріянна Заяць та президент Фундації „США-Україна“ Надя МакКонел.

У конференції узяли участь Владика Стемфордський Української Греко-Католицької Церкви Павло Хомницький, координатор ООН з питань Чорнобиля Оксана Лещенко, постійні представники Світової ради СКУ в ООН – голова Аскольд Лозинський та Андрій Добрянський.

Світовий Конґрес Українців

У Чикаґо відзначили 25-ту річницю Чорнобиля

ЧИКАҐО. – 28 квітня під егідою комітету міст-побратимів „Чикаґо-Київ“ в Культурному центрі відбувся вечір-реквієм в пам’ять народів, котрі постраждали внаслідок радіоактивного опромінення, спричиненого техногенними катастрофами.

Подія вийшла далеко за межі загальноміської, її міжнародний характер підкреслювала чисельна присутність авторитетних політиків та вчених, журналістів та громадян Америки з різних етнічних спільнот.

Успіхові передувала активність членів комітету „Чикаго-Київ“, які у співпраці з іншими громадськими організаціями доклали зусиль, відзначивши на належному рівні роковини аварії на Чорнобильській атомній електростанції. Очолив цей захід посадник міста Ричард Дейлі, який у своїй резолюції зазначив важливість спільної праці для подолання наслідків катастрофи в Чорнобилі.

Головний промовець д-р Юрій Щербак особливий наголос зробив на тому, що людство, на жаль, не засвоїло страшної науки Чорнобиля. Він сказав: „У Києві просять донорів збільшувати внески у фінансування нового укриття, яке будується на Чорнобильській станції. У 1998 році, коли я був Послом у США, ми провели конференцію, де збирали кошти на цей об’єкт. Було зібрано близько 800 млн. дол. Куди поділася ця сума? Вона просто впала в „чорну діру“ української корупції“.

Автор фільму про Чорнобиль Юліян Гайда. Фото: Марія Климчак

Голова комітету „Чикаґо-Київ“ Віра Еліяшевська і виконавчий директор та член Дорадчої ради з міжнародних відносин організації міст-побратимів Марта Фаріон вручили почесні відзнаки д-рові Ірині Дардинській, д-рові Данилові Григорчукові, а також грамоту від Академії Медичних наук України д-рові Ігореві Масникові за їхній великий внесок у надання допомоги постраждалим. Ведучий вечора о. Мирон Панчук зачитав привітання від Р. Дейлі, сенатора Марка Кірка, конґресмена Дені Дейвіса, заступника Головного хірурга США д-ра Бориса Люшняка. Генеральний консул України у Чикаґо Костянтин Кудрик передав привітання від Посла України в США Олександра Моцика.

Д-р Дамон Арнольд, директор Ілінойського департаменту охорони здоров’я, посилаючись на дані ООН, повідомив, що за 20 років США надали на потреби Чорнобиля майже 240 млн. дол. грошової допомоги та медичну допомогу вартістю у понад 100 млн. дол. Цю тему продовжив телеведучий Бил Куртіс, який особисто побував в Чорнобилі. Він презентував документальний кінофільм Юліяна Гайди „Реактор ч. 4“, прем’єра якого відбулася після урочистої частини. Влітку 2010 року студент університету Ю. Гайда разом з докторантом з психології о. М. Панчуком побували у селах над Прип’яттю, задокументували для майбутніх поколінь побачене.

З цікавістю оглядали присутні виставку фотографій з „зони відчуження“ Люби Маркевич.

Захід пройшов при підтримці Українсько-Американської Федеральної Кредитівки „Самопоміч“ та у співпраці з Ілинойським відділом Українського Конґресового Комітету Америки, Українським Лікарським Товариством Північної Америки, іншими організаціями.

Марія Климчак

Промовляє д-р Юрій Щербак.

Вручено нагороду від СКУ

МОНРЕАЛЬ. – 30 квітня президент Світового Конґресу Українців (СКУ) Євген Чолій привітав учасників річних загальних зборів Української народної каси „Дежарден“ у Монреалі, що відбулися в місцевому Домі української молоді. Є. Чолій висловив подяку Українській народній касі за її щедру довголітню підтримку СКУ та вручив директорові каси Юрієві Кулицькому (на світлині зліва) грамоту Клюбу президента СКУ за вагомий фінансовий внесок для підтримки діяльности СКУ.

СКУ

Організатор –
Українська Народна Фундація
UNF
5-ий
Фестиваль Української Культури на Союзівці
Kerhonkson, New York
15-17 липня 2011
Народна артистка України
Марія Бурмака
Спеціяльний гість з Торонто
Василь Попадюк
Хор "Думка", Ню Йорк
Стефанія Довгань, Німеччина
"Гармонія", Пітсбурґ
Забави – в п`ятницю і в суботу
музика * танці * спів * смачні традиційні страви * ярмарок і багато більше...
"Дзвін", Філядельфія
Оркестри – "Клопіт"! "Світанок"!
зголошення до ярмарку- 203-274-5579
heritageuki@optonline.net
Школа танцю ім. Роми Прийми Богачевської
Soyuzivka for all seasons
www.SOYUZIVKA.com
216 Foordmore Rd.
Kerhonkson, NY
(845) 626-5641

В Баварії вшанували пам'ять Івана Мірчука

МЮНХЕН. – 2 травня виповнилося 50 років від дня смерти визначного українського вченого, ректора Українського Вільного Університету (УВУ), члена-кореспондента Баварської Академії Наук д-ра Івана Мірчука.

З цієї нагоди УВУ і Академія провели 9 травня спільний академічний акт у залі засідань філософсько-історичної секції у Мюнхенській королівській резиденції.

Акт, в якому взяли участь члени Академії, професори УВУ і ряду німецьких університетів та академічна молодь, відкрив д-р Карл-Гайнц Гофман, президент Академії. Він привітав присутніх, зокрема ректора УВУ д-ра Івана Мигула, кардинала Фрідріха Ветера, д-ра Іванну Ратич – доньку проф. І. Мірчука, яка прилетіла з Фльориди до Мюнхену, щоб взяти участь у цьому відзначенні.

К.-Г. Гофман наголосив на заслугах І. Мірчука для україністики в німецькомовному світі, підкреслив провідну ролю УВУ як центру українознавчих студій та дослідів в Европейському союзі, згадав проєкт впорядкування і перевидання наукової спадщини І. Мірчука, що здійснюється при УВУ, та підкреслив успішну співпрацю між УВУ та Академією й іншими провідними науковими центрами Европи.

Дві основні доповіді виголосили д-р Микола Шафовал (УВУ, директор проєкту І. Мірчука) на тему „Життя і творчість Івана Мірчука" та д-р Володимир Абашнік (Харківський університет) – „Філософська думка в Східній Европі. Іван Мірчук і Україна". Доповідачі відповіли на запитання присутніх науковців.

На кінець академії К.-Г. Гофман подякував учасникам академічного акту та висловив надію на дальшу поглиблену співпрацю між установами-співорганізаторами.

І. Мірчук народився 1891 року в Стрию. Після матури розпочав вивчення філософії у Віденському університеті, у якому 1915 року захистив докторську дисертацію „Метагеометрія та поняття простору в Канта".

І. Мірчук був директором Українського Наукового Інституту в Берліні, дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові та на еміґрації, а також членом ряду українських і чужинських наукових установ. Його творчість позначена профілем філософа-неокантіянця, а його переклад „Пролеґоменів" Імануїла Канта створив основу для кантівської термінології українською мовою.

Актуальність його мислення засвідчена академічним актом та зростаючим зацікавленням його постаттю серед науковців молодшого покоління в Україні та в інших европейських країнах.

Пресове бюро УВУ

Учасники академічного акту в Мюнхені (зліва): д-р Микола Шафовал, кардинал Фрідріх Ветер, д-р Іванна Ратич, д-р Карл-Гайнц Гофман, д-р Володимир Абашнік, д-р Іван Мигул.

Наукова доповідь в УВАН про спільні підручники з історії

НЮ-ЙОРК. –17 квітня на черговому сесійному зібранні у лекційній залі Української Вільної Академії Наук з доповідями виступили професор історії Кременчузького державного політехнічного університету Ганна Капустян і доцент катедри теорії літератури та порівняльного літературознавства Львівського національного університету ім. Івана Франка Олена Галета. Друга доповідачка є також стипендіятом наукової Програми ім. Фулбрайта у Колюмбійському університеті в Ню-Йорку.

Гостей презентував та з вступним словом виступив президент УВАН д-р Альберт Кіпа, перебігом програми та дискусією провадила науковий секретар УВАН д-р Анна Процик.

В УВАН (зліва): Анна Процик, Ганна Капустян, Олена Галета та Альберт Кіпа.

На початку своєї доповіді „Дискусія довкруги спільного українсько-російського підручника з історії" Г. Капустян наголосила на актуальності теми, виокремила головні розбіжності у ставленні до спільного історичного минулого з погляду наукової громадськости в Україні та в Росії.

За її словами, в останніх спробах перегляду системи викладання гуманітарних дисциплін української освітньої системи наявно відбивається той факт, що у сучасному політичному керівництві обох країн переважає прагнення ці розбіжності мінімізувати або й зовсім недобачати. Тим то, на думку Г. Капустян, проблема підготування спільних міждержавних підручників з історії має два аспекти: як це завдання бачать історики-професіонали та як ідею таких підручників реалізують чиновники від освіти.

На думку доповідачки, українські чиновники від освіти майже зовсім не враховують досвіду інших европейських країн, зокрема Франції, Німеччини, Польщі. Співпраця між европейськими країнами в освітній галузі показала, наскільки тривалим та сповненим перешкод є курс на видання спільних підручників історії, призначених для загальноосвітніх потреб. Такі намагання, як правило, не дають бажаних результатів.

У випадку України та Росії доповідачка підкріпила цю тезу численними прикладами з досвіду її власної роботи у складі спільної міждержавної Українсько-російської комісії з проблем Голодомору-1933, коли внаслідок численних розлогих дискусій сторони не досягали взаємоприйнятних висновків і часто залишалися при своїх поглядах.

Обговорення проблематики спільних шкільних підручників історії показали, що є питання, в яких досягнення спільної точки зору для України та Росії неможливе: це і трагедія Голодомору, це і виникнення та діяльність УПА, це і причини та наслідки Другої світової війни тощо. Через це спроба створення спільного шкільного підручника історії для українських та російських школярів зазнала цілковитої невдачі.

Натомість Г. Капустян зазначила, що провідні українські історики, зокрема Надія Яковенко, Станіслав Кульчицький та інші, пов'язують деякі надії зі створенням хоча б спільного методичного посібника для вчителів – посібника, в якому різні погляди на спільне історичне минуле буде представлено двома паралельними текстами. Ні в якому іншому предметі шкільного викладання не дається взнаки так виразно історична національна самосвідомість, народна ментальність, як саме в історії. Спільний стандартний підручник означав би нівеляцію такої самосвідомости та ментальности, що неможливо в принципі, – до такого висновку підвела авдиторію професор Г. Капустян.

З великою увагою прослухано доповідь Олени Галети „Леся Українка: читання зблизька. Дві розв'язки однієї драми", з якої присутні дізналися про багато невідомих раніше широкому загалові особливостей створення та ідейного змісту ранньої драми Лесі Українки „На руїнах". (Див колонку НТШ у „Свободі" з 18 лютого, ч. 7).

Пресова група УВАН

Засновано Вічний фонд Романа і Галі Колісників

ЕДМОНТОН, Канада. – У березні письменник, перекладач, публіцист, редактор, науковець і громадський діяч Роман Колісник заснував в Канадському Інституті Українських Студій (КІУС) Вічний фонд ім. Романа і Галі Колісників внеском на 15 тис. дол з метою підтримки перекладів і публікацій (друкованих і електронних) україномовних художніх творів, спогадів, щоденників і листування українських авторів з Канади та інших країн діяспори англійською і французькою мовами.

Глибоко пов'язаний з українською літературою та розуміючи важливість донесення її до західнього читача, Р. Колісник залишив заповіт, який розширить можливості фонду і дозволить ефективно здійснювати його цілі.

Р. Колісник народився 1923 року в селі Товстеньке (нині Чортківський район на Тернопільщині). У пошуках заробітку його батько Семен Колісник в 1913-1921 роках працював у Канаді, що дозволило родині успішно розбудувати своє господарство. Батько писав вірші, що, очевидно, вплинуло й на його сина.

Закінчивши Чортківську гімназію, Р. Колісник відразу подався до Дивізії „Галичина". Від 1947 року він жив у Мюнхені, де вступив до Української вищої економічної школи, згодом один рік працював у тижневику „Українська трибуна", до якого писав репортажі.

У 1949 році переїхав до Австралії, де працював два роки за державним контрактом у лісництві. У 1957 році виїхав до Канади, де жили його родичі і друзі.

У 1960 році одружився з Галею Солтикевич, дочкою православного священика з Конотопу. Вона відійшла у вічність 2007 року.

В Канаді Р. Колісник працював в адміністрації газет „Вільне слово" та „Новий шлях", рівночасно отримав диплом фінансового аналітика МакМастерського університету, після чого працював у провінційному уряді Онтаріо. В той час його гуморески, фейлетони, репортажі, статті Р. Колісника були надруковані в різних газетах і журналах, у 1986 році вийшла перша гумористична збірка „Тяжко бути політичним еміґрантом", опісля з'явилися інші книги.

У 1990 році видав працю „Військова управа та Українська дивізія „Галичина" (друге видання – 2009 рік), а згодом допомагав іншим дослідникам у цій ділянці.

Галя і Роман Колісники

Загалом у письменницькому та науковому доробку Р. Колісника налічується понад 800 позицій.

Р. Колісник брав участь у діяльності різних організацій, підтримував еврейсько-українське товариство, допомагав дисидентам та сприяв демократичним перетворенням в Україні. Він – член Національної спілки письменників України та лавреат численних нагород.

У Тернопільському обласному краєзнавчому музеї зберігається його особистий фонд (1,500 одиниць), насамперед листування з відомими діячами науки, літератури й політики з діяспори й України. Музей готує видання важливіших документів окремою книгою – „На життєвих і творчих перехрестях".

Микола Сорока

Державники пропонують не святкувати 9 травня

КИЇВ. – 12 травня відбулися збори Київської міської організації – Організації Українських Націоналістів (державників), на яких з нагоди 85-их роковин вбивства Симона Петлюри, з доповіддю про нього виступив провідник міської організації ОУН (д) Віктор Світайло.

Відбулося обговорення останніх політичних подій, зокрема провокації, організованої владою 9 травня у Львові. На думку голови Центрального проводу ОУН (д) Павла Дорожинського, треба відмовитися від нав'язаного з Москви свята 9 травня, а вшановувати загиблих в Другій світовій війні 8 травня, як це робиться у всьому світі. У обговоренні цього питання взяли участь члени Центрального проводу ОУН (д) Олег Ціборовський, Віталій Матяш, Микола Сава, Сергій Авдеєв, Богдан Кожушко та інші.

Ольга Сємічева підкреслила у виступі провокаційні дії Москви, яка прагне політизувати відзначення Дня перемоги в Україні, використовуючи для цього і Російську Православну Церкву. Крім організованого Молебня на найбільшій площі у Харкові, Патріярх РПЦ Кирило 6 травня провів у Києві хресну ходу до пам'ятника полеглим у парку Слави.

Київський екскурсовод Тетяна Нечай розповіла про маловідомий пам'ятник „Сонце правди Шевченкового слова", встановлений ще 1989 року на Дніпровській набережній. Автор пам'ятника Роман Петрук виготовив декілька таких „Сонць правди", які, крім Киева, стоять у його рідному селі Деня, Трускавці, Львові і селі Жуківка, біля Трипілля.

Пам'ятник „Сонце правди Шевченкового слова" у Києві вже декілька разів намагалися зруйнувати вандали. На щастя, кожного разу його вдавалося відновити. До нього приводять школярів з столичних шкіл, а патріотично налаштовані екскурсоводи привозять гостей міста.

Прес-служба ОУН (д)

Провідна неділя на цвинтарі св. Андрія Первозваного

САВТ-БАВНД-БРУК, Ню-Джерзі. – На меморіяльному цвинтарі при церкві-пам’ятникові св. Андрія 1 травня вірні Української Православної Церкви США та тисячі відвідувачів зібралися на могилах своїх рідних і близьких, щоб у молитовному єднанні розділити з ними радість Воскресіння Ісуса Христа.

Цьогорічне паломництво розпочалося Літургією, котру відслужив Єпископ Даниїл – правлячий архиєрей Західньої єпархії УПЦ США. Свято-Софіївська Українська Православна Богословська семінарія відкрила свої двері для відвідання цього академічного закладу.

У Будинку української культури різні прицерковні організації показували, що було ними зроблено для вірних в США та в Україні, пропонували взірці українського народного мистецтва та інші культурні, релігійні та історичні речі.

В Музеї УПЦ куратор Наталія Гончаренко розповідала про будівництво нового приміщення для музею.

Архиєрейську Службу Божу, а потім Панахиди у крипті Патріярха Мстислава та над могилою Митрополита Іоана очолили Митрополит Константин, Архиєпископ Антоній і Єпископ Даниїл, у співслужінні багатьох священиків, що прибули в осередок на духовне щорічне паломництво. При вході до храму владик вітали діти Школи українознавства та релігії, голова сестрицтва Покрова Пресвятої Богородиці Марія Коник та настоятель протоєрей Юрій Сівко.

У своїй проповіді Єпископ Даниїл пригадав присутнім про значення Провідної неділі.

Після Літургії архиєреї в супроводі духовенства і Українських Американських ветеранів очолили хресний хід до Великого хреста на цвинтарі, де відслужена була Панахида за спокій душ жертв сталінського Голодомору, за жертви Чорнобиля, за всіх, що віддали життя за Христа та Його Церкву.

Після Панахиди процесія перейшла до Мавзолею св. Воскресіння, у крипті якого знаходиться гробівець Патріярха Київського і всієї України Мстислава, де відслужено Панахиду за спокій душі цього духовного батька мільйонів українських вірних, поминаючи також 10 архиєреїв, похованих на цвинтарі св. Андрія.

Наступну Панахиду очолили Архиєпископ Антоній та Єпископ Даниїл у присутності членів Об’єднання українських православних сестрицтв на символічній могилі жінок і дітей – жертв Голодомору. Опісля єпископи відслужили Панахиди-літії на могилах єрархів і духовенства Церкви.

В Будинку культури відбулася зустріч молоді з владиками, влаштована відділом Служби молоді.

Відділ зовнішніх взаємин УПЦ США

Процесія до Великого Хреста на цвинтарі св. Андрія Первозваного у духовному осередку Митрополії Української Православної Церкви США в Савт-Бавнд-Бруці, Ню- Джерзі.

У церкві-пам’ятникові св. Андрія Первозваного.

Під час Панахиди біля Великого Хреста на цвинтарі св. Андрія Первозваного.

Парафія у Маямі відзначила 60-річчя

Церковні служителі під час святкування 60-річчя парафії в Маямі, Фльорида.
Фото: Карин Вілк

МАЯМІ, Фльорида. – На свято Трьох Святителів, парафія Успіння Пресвятої Діви Марії відзначила своє 60-річчя.

Апостольський адміністратор єпархії св. Йосафата в Пармі Іван Бура відслужив Архиєрейську Літургію разом з Єпархом св. Миколая в Чикаго Річардом Семіняком і Феліпе Естевесом, який представляв Архиепископство Римо-Католицької Церкви. Співслужили також шамбелян Іван Ставінський – парох парафії Богоявлення у Сейнт-Пітерсбурґу і декан Південного благочиння, шамбелян Мартин Канаван – парох парафії свв. Володимира і Ольги в Ґарнері, Північна Каролайна, о. Северин Ковалишин – парох парафії Входу в Храм Пресвятої Богородиці в Норт-Порті, Фльорида, о. Ярослав Ікалович – парох парафії Пресвятої Богородиці в Кон’ерсі, Джорджія, о. Хорхе Пералес з маронітської Церкви.

Після Богослужіння у парафіяльний залі була представлена програма про досягнення греко-католицької громади в південній Фльориді. У ході програми 30 січня колишні пароси говорили про свої спогади з Маямської парафії. Єпископ І. Бура у своєму виступі говорив про зобов’язання зберегти те, що вони заснували. Виступив парафіяльний хор Успенської Церкви, який одночасно відзначав своє 50-річчя.

о. Матей Шрьодер

На святкуванні 60-річчя парафії в Маямі Мирослава Тершаковець вітає Владику Івана Буру.
Фото: Наталія Трач

ЧИТАЧІ ПРО КНИГИ

Відтепер Карпатська Січ – незабутня

Попри те, що події в Карпатській Україні 1938-1939 років є ключовими у XX ст. на Закарпатті, за роки незалежности на всеукраїнському рівні не вийшло жодного солідного видання. І ось крига незнання таки зрушилася: відоме київське видавництво „Темпора", яке спеціялізується на історичній літературі, випустило у світ розкішне видання „Карпатська Січ: військове формування Карпатської України".

Обкладинка книги Олександра Пагірі про Карпатську Січ.

Видання здійснено у популярній серії „Військова україніка", де вже побачили світ сім книжок.

Серед них – розповіді про українських січових стрільців (1914-1918), битву під Конотопом (1659), Полтавську битву (1709), військово-повітряні сили України (1917-1920) .

Тож честь і хвала молодому закарпатському дослідникові Олександрові Пагірі, який написав цю потрібну книжку. 24-річний аспірант історичного факультету Київського Національного університету ім. Тараса Шевченка є великою надією для Закарпаття.

У свої молоді роки він вже чимало встиг зробити. Зокрема був одним з упорядників великого тому архівних документів про Карпатську Україну, більшість з яких публікувалися вперше, виданого минулого року в Ужгороді.

Темою наукових зацікавлень О. Пагірі є історія Закарпаття XX ст. та український визвольний рух. Кандидатську дисертацію молодий учений пише на сенсаційну тему – стосунки українського підпілля і збройних сил Угорщини під час Другої світової війни.

Виявляється, між Українською Повстанською Армією та угорцями тривали серйозні перемовини. Цим дослідженням закарпатського історика вже зацікавилися і в Угорщині.

Книжка О. Пагірі „Карпатська Січ" цінна ще й тим, що автор долучив до дослідження чимало невідомого матеріялу, який знаходив у київських архівах, зокрема в архіві Служби безпеки України.

150-сторінкова документальна книжка читається на одному подиху, наче художній роман. На тлі короткої, але героїчної історії Карпатської України показано розвиток її власних збройних формувань – від зародження, боротьби з терористами і до жорстоких боїв з угорськими окупантами та подальших репресій проти січовиків.

Особливого ефекту надають фотодокументи: у книжці – понад 500 ілюстрацій! Тобто, окрім важливого тексту, це ще й унікальний фото-альбом. Художник Вадим Заєць створив реконструкцію типажів Карпатської Січі в повному обмундируванні і озброєнні. Тож нині можемо побачити в кольорі, як виглядало перше закарпатське збройне формування.

Олександер Гаврош,
Ужгород

В ім'я розвитку нашої мови

ЛЬВІВ. – 21-22 лютого у Національному університеті „Львівська Політехніка" відбулася Міжнародна науково-практична конференція „Львів – для української мови у світі". Ініціятором та організатором цього заходу виступив Міжнародний інститут освіти, культури (МІОК) та зв'язків з діяспорою „Львівської Політехніки". У роботі конференції взяло участь 157 учасників з України та 10 країн світу: Білорусі, Бразилії, Грузії, Еспанії, Канади, Киргизстану, Польщі, Придністров'я, Росії, Румунії.

На пленарному та секційних засіданнях учасники конференції обговорювали наступні питання: навчально-методичне забезпечення навчального процесу з української мови як чужоземної: сучасний стан та перспективи; основні проблеми вишколу фахівців з викладання української мови як чужоземної (заснування спеціяльности „українська мова як чужоземна", проведення семінарів для викладачів тощо); новітні технології у викладанні української мови як чужоземної; проблеми стандартизації навчання української мови як чужоземної; обмін досвідом стосовно організації та проведення літніх шкіл з української мови.

Наукові співробітники Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діяспорою „Львівської Політехніки" Олеся Палінська та Оксана Туркевич презентували першу частину трирівневого посібника з української мови як чужоземної „Крок-1", створеного в інституті.

Посібник побачив світ завдяки фінансовій підтримці благодійного Фонду „Відродження", президентом якого є відомий вчений-економіст Богдан Гаврилишин (Швайцарія).

У рамках конференції відбулася низка супутніх заходів: творча зустріч з поетом та громадським діячем, лавреатом Національної премії України ім. Тараса Шевченка Ігорем Калинцем, а також відкриття виставки фотомистця з Чикаґо (США) Роксолани Тим'як-Лончини „Мова наша солов'їна".

Міжнародний інститут освіти і культури

КОМЕНТАР

НТШ в Дніпропетровську частково паралізоване

Учасники засідання Наукового Товариства ім. Шевченка в Дніпропетровську (зліва): Володимир Єфимов, Надія Кушлакова, Тетяна Кисільова, Варфоломій Савчук, Володимир Мороз.

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – Традиційно у березні в Україні відбуваються сесії обласних і міських осередків Наукового товариства ім. Шевченка. 11 березня відбулася така сесія і в Дніпропетровську, що засвідчило: осередок ще живий, хоч і частково паралізований, і ця паралізація спричинена політичною ситуацією в державі. На відміну від попередніх років, не видано запланованну збірку статтей-доповідей, зроблених на сесії у 2010 році, з весни минулого року й дотепер не було ніяких наукових видань з титулом „НТШ у Дніпропетровську", уся робота осередку – це лише одноденна щорічна сесія.

Програмою цьогорічної березневої сесії було передбачено 30 доповідей. Якщо подивитися динаміку (у 2008 році – 16, у 2009 році – 20, у 2010 році – 26), то начебто усе гаразд – кількість доповідей збільшується. Та чи можна радіти з якости?

Доповідачі – це, головним чином, викладачі та аспіранти історичного факультету Дніпропетровського державного університету (ДДУ), таких аж 22, а якщо до них додати доповіді з цього ж університету студентів, працівників бібліотеки, викладачів інших факультетів, то побачимо дивну статистику – дніпропетровське НТШ тримається на істориках. Якщо науку представляють лише історики, але забуто про мовознавство і літературознавство, про медичну науку та охорону здоров'я, про інші напрямки науки, то чи можна вітати дніпропетровський осередок з пріоритетом кількости доповідей при згортанні багатовекторности, широти охвату наукових проблем?

Більшість доповідей, як і у попередні роки, була присвячена окремим питанням загальної історії України (таких було 19), решта 11 – льокальним чи дрібним питанням, пов'язаним з Дніпропетровщиною-Катеринославщиною.

Прикро, що про Тараса Шевченка, ім'я якого стоїть на титулі НТШ, згадали лише у двох доповідях: „Постать Т.Г. Шевченка і Є.Х. Чикаленко" (Сергій Світленко), „Вплив творчости Т. Шевченка на формування національної свідомости української інтелігенції 1869-1870 років за спогадами О. Кониського" (Ольга Дяченко). Цього, напевно, недостатньо для того, щоб збори гучно називати „Шевченківськими читаннями", як це виголосив оргкомітет.

Доповідачі обминають сучасний катастрофічний стан суспільного життя в Україні, в тому числі ті болючі питання, які завжди були в центрі уваги Наукового Товариства ім. Шевченка – збереження та поширення української мови, зміцнення ментальних засад української нації. Жодного слова не було сказано на засудження антиукраїнської діяльности таких одіозних українофобів, як міністер освіти Дмитро Табачник, обходять гострі питання стосунків України з Російською Федерацією, численні факти імперського тиску „більшого брата" на „меншого", панічно втікають від аналізи та прогнозування цих стосунків.

На завершення варто сказати і слова позитиву – усі доповіді, промови та виступи на сесії НТШ були українською мовою, українською спілкувалися й усі учасники поза засіданням.

Володимир Єфимов

Вершини „одеського американця" Гобарта Ерла

Квіти дириґентові від вдячних одеських слухачів. Фото: Сергій Горицвіт

ОДЕСА. – Наприкінці квітня одесити мали нагоду побувати на концертах національної симфонічної оркестри, аби знову отримати насолоду від майстерної гри та привітати художнього керівника і головного дириґента Гобарта Ерла з 20-річчям плідної творчої співпраці з цим колективом.

Вибагливі одеські слухачі привітно зустріли 40-річного американця, коли він уперше став за дириґентський пульт. „Одеський американець" – найперше звання, яке він отримав в Україні. Одесити, яким особливо до вподоби люди оптимістичного складу, одразу визнали Г. Ерла за свого.

Народився Г. Ерл в Каракасі (Венесуеля) в родині громадян США. Батько працював у страховій компанії, матір була керівником церковного хору. Навчався в школі-інтернаті у Великій Британії, далі закінчив музичний факультет Прінстонського університету в США як композитор і дириґент. Продовжив навчання у Віденській вищій школі музики, стажувався в Австрії і США, отримав диплом клярнетиста в Лондоні.

У 1987 році, зацікавившись сучасною музикою, Г. Ерл створив у Відні камерну оркестру, з якою підготував 10 концертів у Відні, Ню-Йорку, Лос-Анджелесі, Вашінґтоні та інших містах. Не обираючи легких шляхів, згуртував в Україні оркестру, яка спочатку стала державною, а в 2002 році – національною. Її добре знають в Австрії, Великій Британії, Еспанії, Німеччині, Росії.

Творче зростання Національної одеської філармонійної оркестри засвідчують її компакт-диски з творами Мирослава Скорика, Євгена Станковича, Миколи Колесси, Петра Чайковського.

Г. Ерл – перший і досі єдиний у країні чужинець, якому присвоєне почесне звання Заслуженого артиста України. Нагородою „Прихильник України" відзначила його Асоціяція українців у США. Він має звання почесного громадянина Одеси в американському штаті Тексас. Одній з відкритих зірок у сузір'ї Персея присвоєно ім'я „Гобарт Ерл".

У квітневому концерті прозвучали увертюра з опери „Летючий голяндець" Рихарда Ваґнера, симфонічна фантазія „Море" Олександра Ґлазунова, симфонія ч. 4 Йоганеса Брамса.

Кожного разу, коли я розмовляю з „одеським американцем" Г. Ерлом, я відчуваю, як він усе більше почувається українцем. І коли тепер він говорить „ми", то має на увазі усю Україну, з якою поріднився душею.

Сергій Горицвіт

Відбувся святковий концерт Українського музичного інституту

ІРВІНҐТОН, Ню-Джерзі. – 20 березня в залі Народного дому з великим успіхом відбувся святковий концерт Українського музичного інституту Америки (УМІА) до дня народження Тараса Шевченка. Виступили випускники УМІА різних років та теперішні студенти, які представляли різні відділення інституту.

Програму відкрив дует Марічки та Софійки Сороків, студенток Таїси Богданської, у виконанні яких прозвучав твір Василя Безкоровайного на тему пісні „Реве та стогне Дніпр широкий". Вони продемонстрували чудове відчуття стилю, неабияку технічну вправність та прекрасну ритмічну організацію.

Такі ж риси виконання були і в інших студентів Т. Богданської: Володимир Стащинин і С. Сорока виконали „Стрілецьку пісню" в обробці В. Безкоровайного. Колишня студентка Т. Богданської д-р Софія Падковська блискуче виконала „Пісню без слів" Фелікса Мендельсона.

Філію інституту в Пасейку представив талановитий учень Олесі Гривнак – Павло Качур, котрий з успіхом виконав інвенцію Йогана Себастіяна Баха та обробку української народної пісні „Ой, чи то кінь стоїть" прикарпатського композитора Богдана Шиптура.

Цікаву програму підготували вчителі ню-йоркської філії УМІА: блискуче виконала „Прелюд соль мінор" Василя Барвінського цьогорічна випускниця інституту Романія Волощук, Андрій і Юрій Легкі виконали маштабну „органну прелюдію" BWV 543 в транскрипції Ференца Ліста, а Еля Романишин і Дана Курилик – „Прелюдію cis-moll" Сергія Рахманінова. Студенти виявили неабиякий технічний та артистичний рівень у трактуванні творів з доволі насиченою фактурою.

До уваги глядачів було запропоновано два власних твори студента А. Легкого з кляси композиції Дамяна Кульца – „Гарні мрії" для скрипки і фортепіяна та варіяції для фортепіяна. Глядачам було до вподоби слухати ніжну мелодію скрипкової партії та пізньоромантичну фортепіянову фактуру, якою були пронизані обидва твори молодого композитора.

Напрочуд вдалим було переплетіння прекрасної гри випускників УМІА Уліти Ольшанівської, Ірени Пелех-Зварич та представників дітройтського відділу УМІА Марії Гординської-Голіян та Марії Лончини-Лісовської з безсмертною поезією Т. Шевченка у виконанні Марії Поліщук та Олі Лесько. Ще довго гомоніла заля, ще довго щасливі музиканти ділилися своїми враженнями від концерту.

Андрій Легкий,
член Спілки
композиторів України

Книжки, надіслані до бібліотеки тижневика „Свобода"

Микола Мушинка і Олександер Мушинка. „Національна меншість на порозі загибелі", статистичний огляд русинсько-українських сіл Словаччини. В книзі наведено статистичний огляд 260 русинських (українських) сіл східньої Словаччини від 1773 по 2001 рік, тобто сіл, в яких при давніших переписах населення (1880-1930) більшість жителів голосилися до русинської (руської) національности та „руської" (греко-католицької та православної) релігії. Пряшів, 2011 рік.

Володимир Білінський. „Країна Моксель, або Московія", роман-дослідження, друге виправлене видання. Книга перша подає факти, взяті з історичних джерел, що свідчать про справжню історію Російської імперії у неспотвореному вигляді. Книга дає змогу пізнати причини замовчування й викривлення офіційною радянською історіографією правди про московитів і Московське князівство. У другій книзі на основі давніх літописних джерел досліджено історичні корені Російської імперії, доведено факти становлення та розвитку московитів як народу на базі нового фінського етносу. У третій книзі, наведено факти, які трактують історію Російської імперії такою, якою вона була насправді. Видавництво ім. Олени Теліги, Київ, 2010 рік.

Іван Потьомкін. „Запорожець за Йорданом", уламки смальти з мозаїки життя, підібрані на Святій Землі, щоб стала вона кожному ближчою. Видавництво „Соборність", Єрусалим, 2007 рік.

Іван Потьомкін. „Заплутавшись у гомоні століть", поезії. Видавництво „Соборність", Єрусалим, 2009 рік.

Літопис УПА. „Вісті з терену" та „Вістки з Тернопільщини" (1943-1950), книга друга. Том 50. В книзі залучено матеріяли з Галузевого державного архіву Служби безпеки України, які тематично доповнюють документи. Видавництво „Літопис УПА", Торонто-Львів, 2010 рік.

Володимир Мороз. „Зиновій Тершаковець-„Федір", його життя і діяльність. Він увійшов в історію українського-визвольного руху як крайовий провідник ОУН Львівщини та засновник і редактор підпільного видання „Літопис УПА". Видавництво „Літопис УПА", Торонто-Львів, 2011 рік.

Мирослав Маринович і Ніна Марченко, „Валерій і Сандра". Листування Валерія Марченка з Сандрою Фапп'яно. В. Марченко, київський журналіст, дисидент брежнєвської пори загинув в ув'язненні у віці 37 років. Його листування з італійською студенткою С. Фапп'яно має магічну силу омолоджувати серця, бо приносить чар романтичного єднання людських душ. Видавництво „Смолоскип", Київ, 2010 рік.

Лариса Мірошниченко. „Леся Українка", життя і тексти. Творчість Лесі Українки – пристрасного лірика – органічно злита з її особистістю, і події її життя, до найінтимніших моментів „біографії душі", стають природним, украй важливим коментарем для розуміння текстів, так само, як тексти – ключем до її життя. Видавництво „Смолоскип", Київ, 2011 рік.

Олександер Шугай. „Крапля сонця у морі блакиту", (повість про Аркадія Казку) Аркадій Казка, вибрані твори. Книга містить два розділи: документальну повість про життєвий шлях А. Казки – представника „Розстріляного відродження" 1920-их років в українській літературі – та його вибрані поезії, переклади, статті. Видавництво „Смолоскип", Київ, 2010 рік.

Український Інститут Національної пам'яті. „ Українська Гельсінська Спілка" (1988-1990 рр.) у світлинах і документах. Створення сучасної політичної системи в Україні почалося зі заснування альтернативної КПРС організації – Української Гельсінкської Спілки (1988-1990) УГС створили українські політичні в'язні, які були випущені на свободу з радянських концтаборів під час Ґорбачовської „перестройки". Фотоальбом є першим виданням у запланованій серії збірок про здобуття незалежности Української держави. Видавництво „Смолоскип", Київ, 2009 рік.

Незвичайна картина Олега Шупляка

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – Мистець Олег Шупляк створив унікальну, єдину в своєму роді картину „Наша дума, наша пісня“.

На перший погляд, на картині зображено традиційний український пейзаж. На схилі пагорбу під сухою вербою сидить старенький кобзар, вдалині розкинулось село, долиною поміж пагорбами стелиться туман. Але старі стріхи та дерев’яна церква відтворюють образ Івана Франка, а персонажі другого пляну – Лукаш і Мавка – портрет Лесі Українки.

На тому магія картини не закінчується – усі ці ілюзії є лише фраґментами єдиного цілого – лику Тараса Шевченка. Ці три величні постаті титанів слова доповнює подоба „Русалки Дністрової“ (спогад про славного просвітителя Маркіяна Шашкевича). А всі разом вони творять пафосний та величний символ духу української нації. Містика картини настільки потужна, що варто хоч раз вдумливо вглянутись в неї – і вона залишиться в пам’яті назавжди.

„Картини з подвійним змістом, – розповів автор, – не є чимось абсолютно новим. Але твори, які, крім самої ілюзії, несли б ще й смислове навантаження, відповідне до зображуваного, можна порахувати на пальцях. Клясиком цього жанру прийнято вважати Сальвадора Далі, який використовував подібні прийоми у своїх картинах з подвійним змістом. Але я створив картину з потрійним змістом. Лише в одній своїй роботі „Лице смерти“ С. Далі намагався втілити цей прийом. Але у нього застосована досить проста схема – повторення одного і того ж об’єкта – черепа. У моїй картині всі складові різні, немає повтору“.

Над картиною О. Шупляк працював відносно недовго, але матеріяли для неї збирав 20 років. Картину складено з його попередніх праць.

Першу картину з подвійним змістом – „Портрет Т. Шевченка“ – він намалював у 1991 році. Мистець звертається і до традиційного реалістичного пейзажу, а картини з подвійним змістом приходять ніби з глибин підсвідомости.

Тетяна Будар

Олег Шупляк. „Наша дума, наша пісня“.

Міністерство культури України чекає на пропозиції закордонних українців

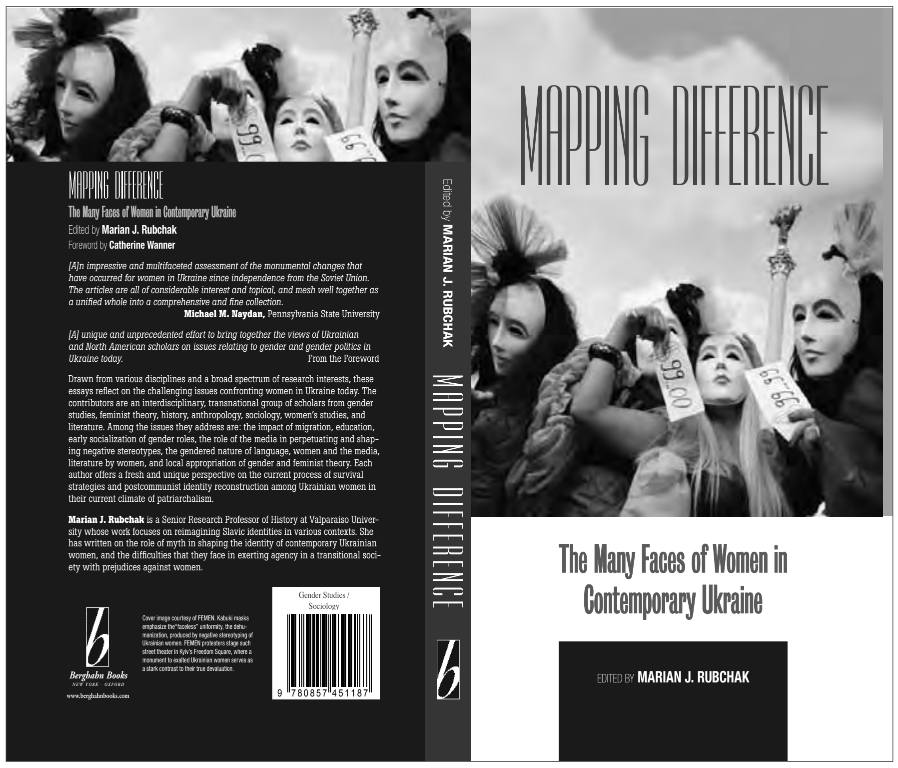
У зв’язку зі зверненнями громад закордонних українців щодо сприяння в отриманні конкретної допомоги для задоволення їхніх потреб у сфері культури, для забезпечення культурного співробітництва із закордонними українцями Міністерство культури України щорічно, до 31 травня поточного року, приймає звернення від громад закордонних українців та українських організацій щодо підтримки культурологічних та культурно-мистецьких заходів у наступному році.

Генеральне консульство України в Ню-Йорку

Новий напрям для українських науковців

Збірник статей ***«Позначення відмінностей: обличчя українських жінок»*** (*Mapping Difference: The Many Faces of Women in Ukraine.* Berghahn Press, 2011), за редакції та зі вступною статею Мар'яни Рубчак - це результат маштабних дослідів у царині суспільних можливостей та перспектив для жінок у незалежній Україні. Ці статті не писалися як єдина концептуальна ідея. Їх автори представляють різні наукові дисципліни та зацікавлення, але їх об'єднує єдиний спільний знаменник -- намагання відгукнутися на проблеми, з якими зустрічаються жінки у перехідному суспільстві. Кожен із дослідників використовує власні методи й стиль, що найближче відповідають його науковим ідеям та концепціям. Кожна стаття пропонує свіжу й своєрідну перспективу щодо сучасних стратегій виживання й щодо посткомуністичного перетворення ідентичности українських жінок, котрі намагаються знайти власне місце у новому демократичному суспільстві, в постколоніяльному кліматі патріярхальних вартостей.

І хоча ґендерні й інші категорії відмінности стають уже міжкультурними у своїй основі, вони також несуть у собі відбитки культурної й історичної специфіки, яку пропонує кожне суспільство разом із реакцією на ці процеси. У цьому збірнику продемонстровано як уживаються й конфліктують сучасні національні вартости, які виводяться із історичної пам'яті, та нові для України думки, котрі усе частіше надходять із демократичного Заходу. Книжка яскраво показує як ці ідеї перетинаються й будують ґендерну ідентичність, ґендерні ролі у щоденному житті жінок в Україні. Вони по-різному виживають у новій ситуації, не дивлячись на закоренілі табу патріярхальної системи, яка вперто називає себе матріярхальною.

Тому сучасна ситуація в Україні переходу від комунізму до ринкової економіки ставить українську жінку в особливі умови . Ця книга – перший збірник англомовних студій на цю тему.

Це видання частково спонсоровано Науковим Товариством ім. Шевченка в Америці з Фонду Івана та Елизавети Хлопецьких

СПОРТ

Негода не зашкодила змаганням

„Чорноморська Січ" – „Юнайтед Нейшин С.К.	– 1:1
„Чорноморська Січ" – „Ґоу Сакер" Ф.К.	– 1:3
„Чорноморська Січ" – Джерзі Шор Бока"	– 3:3

Протягом останніх тижнів квітня провід „Ґарден Стейт Сакер Ліґи Ню-Джерзі" зажадав від усіх клюбів супер-дивізії проведення календарних ігор, раніше відкликаних через зливи, в будні дні, при електричному освітленні. Стадіонів і футбольних площ з електричним освітленням небагато, тому виникли труднощі для більшости клюбів, які змушені були проводити по кілька змагань щотижня вечорами. Саме в таких умовах опинилася дружина „Чорноморської Січі".

24 квітня зустріч її з клюбом „Юнайтед Нейшин" закінчилася нічиєю – 1:1 (єдиного ґоля для „Ч. Січі" здобув Данило Левицький).

Наступного тижня „січовики" провели дві зустрічі. У Бриджвотері відбулися змагання з місцевим клюбом „Ґоу Сакер", від якого „січовики" зазнали поразки – 1:3. Причиною поразки став ослаблений напад, в якому бракувало травмованого Анатолія Сена. Єдиного ґоля для „Ч. Січі" здобув Д. Левицький.

29 квітня „січовики" провели змагання з клюбом „Джерзі Шор Бока", в складі якого виступають переважно футболісти з латино-американських країн. Обидва напади створили ряд критичних моментів біля воріт суперників. Змагання закінчилися нічийним вислідом – 3:3. Ґолі для „Ч. Січі" здобули А. Сен, Дмитро Терещук і Тома Жермен.

В складі дружини в цих змаганнях також виступали Олександер МакДоналд, Андрій Кудрик, Андрій Мандзій, Андрій Панас, Степан Колодій, Марко Гординський, Петро Касіяненко, Микола Куцина, Роман Табачук, Лесик Миськів. Тренери – Андрій Панас і Гриць Сергіїв. Провідник – Микола Гординський.

Молодші юнацькі дружини (13-річні) закінчили внічию гру з однолітками „Маутейн Лейкс" – 2:2. 14-річні гравці перемогли „Валкіл Велі" С.К. – 6:1.

Омелян Твардовський

Фільм „Кличко" показали в Ню-Йорку

НЮ-ЙОРК. – Віталій і Володимир Klички під час Великодніх свят відвідали в Ню-Йорку кінофестиваль „Трайбека". 24 квітня на фестивалі відбулася прем'єра документального фільму „Кличко" про чемпіона світу з боксу в категоріях IBF-IBO-WBO в супер-важкій вазі Володимира Кличка і чемпіона WBC Віталія Кличка, які в 2008 році добилися історичного досягнення – раніше брати-боксери не володіли чемпіонськими поясами одночасно. Фільм отримав позитивну оцінку глядачів і засобів масової інформації.

Спортивна і громадська діяльність братів Кличків викликає величезне зацікавлення в Европі і Америці. Через три дні після презентації документального фільму „Кличко" на фестивалі право на його показ в Північній Америці придбала компанія „Corinth Films".

„Це величезний міжнародний успіх, з яким я поздоровляю режисера Себастьяна Денгардта, продюсера Леопольда Геша і команду братів Кличків в цілому", – сказав Пітер Мюллер, керуючий директор кінофундаторки землі „Північний Райн-Вестфалія", яка підтримувала створення фільму.

До 112-хвилинного фільму увійшли інтерв'ю з братами Кличками, їх рідними і друзями, колеґами і однодумцями. Глядачі дізнаються про те, як українські чемпіони використовують свою популярність для благодійної діяльности по всьому світу, а також про те, чому Кличко-старший вирішив займатися політикою. Географія фільмування – від України і Казахстану до Німеччини і США.

16 червня фільм виходить в німецький прокат – заявки на його показ подали вже близько 500 кінотеатрів.

Прес-служба Фонду братів Кличків

У глибокому смутку повідомляємо пластових подруг і друзів та українську громаду, що 1 травня 2011 року відійша на Вічну Ватру член Племени ПЕРШІ СТЕЖІ

св. п.

пл. сен. ТАІССА МАРІЯ ТУРЯНСЬКА

з дому РУБЕЛЬ

Залишила в глибокому смутку:
доньку Мотрію Михайлюк з мужем Юрієм, сина Романа з дружиною Елізабетою та внуків Григорія, Михайла, Романа Турянських та Юрчика Михайлюка.

Похорон відбувся 5 травня 2011 року на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Пам'ять про нашу незабутню Тасю залишиться назавжди у наших серцях.

Спи Тасю без тривог – Тут є Бог! Тут є Бог!

Плем'я Перші Стежі

KYIV MOHYLA FOUNDATION OF AMERICA

NATIONAL UNIVERSITY OF KYIV MOHYLA ACADEMY

Києво-Могилянська Фундація Америки та Національний Університет "Києво-Могилянська академія"

висловлюють щире співчуття родині Покійного

Мирона Володимира Бачинського

Він залишиться в пам'яті всіх, хто його знав шляхетною і щедрою людиною.

На Києво-Могилянську Академію в пам'ять Мирона Володимира Бачинського пожертви склали:

Тетяна та Віталій Кейс	$125
Євген та Ліда Небеш	$100
Орест та Марія Небеш	$100
Марія Оксана Бачинська	$100
Адріана та Данило Лісовські	$50
Роман та Ярослава Ракочі	$25

Ділимося сумною вісткою, що у середу, 20 квітня 2011 р. відійшла у вічність на 110-му році трудолюбивого життя, наша дорога і улюблена усіма МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

св. п.

ОЛЕНА (ГАЛИНА) СИРОТЮК

з ГОДОВАНСЬКИХ

вдова по св. п. проф. Павлові Сиротюкові.

ПАНАХИДА відбулася у вівторок, 26 квітня 2011 р. у похоронному заведенні Евгена Куча в Трентоні, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 27 квітня в Українській католицькій церкві св. Йосафата і на цвинтарі св. Марії у Трентоні.

Дякуємо о. Володимирові Попикові, парохові церкви св. Йосафата за усі похоронні відправи та теплі слова останнього прощання Покійної, як також за опис Її життя.

Залишилися у глибокому смутку:

родини – СИРОТЮКІВ, СЕНИКІВ і ОХРИМОВИЧІВ та дальша родина у Львові і Польщі.

Просимо про молитви.

Вічна Її пам'ять!

У 40-ий ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашої дорогої Мами, Бабці і Прабабці

св. п.

СТЕФАНІЇ БАРАНОВСЬКОЇ

була відправлена

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА

в суботу, 7 травня 2011 р.

в церкві св. Івана Хрестителя в Salem, MA.

ПОДЯКА

Складаємо сердечну подяку усім, що брали участь у похоронних відправах та разом з нашими молитвами долучилися до спільного прощання Покійної.

Також щиро дякуємо о. Володимирові Пісо за похоронні відправи, а також Юрієві Грабцеві за прощальні слова над домовиною.

Сердечно дякуємо усім тим, що замість квітів на могилу зложили датки на слідуючі цілі:

Церква св. Тройці, Силвер Спрінґ, Мд.
Церква Пресвятої Трійці, Кергонксон, Н. Й. – 280 дол.;
Пластовий Фонд „Сокола" – 380 дол.;
Журнал „Пластовий Шлях" – 400 дол.;
Пластова оселя „Равндлейк", Іл. – 200 дол.;
Пласт – КПС – 300 дол.

Щиро дякуємо.

Дочка Віра і син Юрій з родинами.